

Daraide

Jan Jansz. Starter

bron

Jan Jansz. Starter, *Daraide*. Abraham Neringh, Rotterdam 1630 (herdruk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/star001dara02_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Toe-eigen-Brief

***Aenden Eerntsesten, Hoogh-geleerden, in alle Deugden ende Geestige
oeffeningen uytmuntenden Jongelingh Theodorvs Graswinckel
Mynen waerden ende sonder wedergade aengenamen Vriend.***

HOEWEL de grijse Vorst, de Vader vande Sneec
De kroese baren van de sporelose Zee
Doet door den scherpen blast sijns kouden aessem's stremmen
En als een stalen vloer vast aen malkander klemmen.
Iae nu al 't geen verkout dat s' Hemels licht geniet,
Noch heeft hy op den gloedt van onse vriendschap niet,
Ons vriendschap, niet door dwang van Maeghschap aengeboren,
Maer uyt ons eygen lust en vrije wil gekoren:
Niet bondigh, omdat lang ons kennis is geweest;
Maer bondigh, mits wy beyd sijn eenigh inde gheest.
't Is waer, hy en de Zee heeft voor een wijl ons beyden,
Soo veer het Lichaem streckt, ghesonderd en ghescheyden:
Maer 't beste deel van ons, ons Geest, sal nimmermeer
Ghescheyden kunnen zijn, al zijn wy noch soo veer.
Dat voel ick voor mijn deel met innerlijck beroeren:
Want d' al te vlogghe tijd kan my gheen uyr ontvoeren,
Of mijn ghedachten zijn daer in met uwe deughd,
En gaven van u Gheest vervrolijckt en verheughd:
Nu groet ick het gheluck, dan zeghen ick de stonden,
Waer in ick aldereerst u kennis heb ghevonden,
En ryster een ghespreck van gheesticheyd: terstont
Is *GRASWINCKEL* mijn baeck, ghy leyd my in de mond;
Van u ist dat ick spreek, van u ist dat ick donder,
Van u ist dat ick roem een yeder tot een wonder:
Aen u de waerdste vriend, dien ick oyt heb gekend,
Ist dat ick insghelijcx nu mijn *Darayda* zend:
Laet hem doch wellekom zijn, ghelijck hy hoopt te wesen,
En wilt syne levens loop goedgustellelijck door-lesen.

Merckt hoe hy hem verkleed, siet hoe hy speeld de mom
Om onbekend te zijn; en denckter dan eens om.
Doch soo de droefheyd dan komt u ghemoed onwroeten,
Laet die *Ian Soetekauw* dan wederom versoeten:
En lacht eens om den deun, en denckt eens om u vriend,
En seght al boertende, ick weet wel wat hy miend.
Dan doch soo midlertijd mijn *Musa* wort bespronghen
Van 't nydigh achter-klap, der kakelende tonghen,
O luysterd daer wat naer, en komt het u ter oor,
Soo bolwerckt daer de schild van uwe gonste voor:
V eyghen ick haer toe, beschermd haer als u eyghen,
So sal sy veyligh zijn, laet al de Wereld dreyghen,
En spuwen haer vergift vol nijdigheyd op haer,
Noch sal sy zijn gherust, en vreesen gheen ghevaer.
Wel dan mijn groote Vriend, daer alle mijn ghedachten
Van mimeren by daegh, van droomen alle nachten,
Die altyd om myn speeld, blijft altijd oock de mijn,
Ghelijck ick d' uwes ben, en eeuwich hoop te zijn.
Vaerd wel, en bakerd u in loffelijcke lusten,
Dewijl ick leef en sweef in moeyelijcke onrusten.

Tot Amsteldam den 25. Februarij 1621.

Den gheheelen uwen.

Jan Starter.

***Eer-dicht, Tot Lof van den treffelijcke, ende vermaerde Rymer Ian
Starter Op sijn bly-eyndigh Spel van Daraide.***

*Const-haters, berispers, vuyl spottende Momisten,
Die deur de groote nijt een anders werck betwisten,
Berst in u eyghen quaet, dit boeck is al te eel
Dat het beschat'ren kan u schrael en heese keel.
Liefhebbers die vermaeck in brave Rymerije
Hebt, komt hier, en door-leest soete vryerije.
Siet hoe Drayda, Sidonia behoudt,
En hoe na langhe liefd' hy sijn Diana troudt.
Deurgrondt dees rijpe sin, die 'k onnoodich te vvesen
Hier te verhalen acht, om dat ghy 't selfs kond lesen.
Maer veel eer ick mijn vlijt (soo veer ick kan) doen moet,
Om hem te dancken die ons dus veel diensten doet.
Sijn yver doet ons hier vermakelijcke stichten:
Sijn boertery die doet ons droeve geest verlichten.
Dit cierelijcke Spel een yeder soo behaeght
Dat selfs ons braef Tonneel daer groote roem van draeght.
Mijn Pen is machteloos om sijn verdienst te prijsen:
Mijn kracht te teer, om hem eers ghenoech te bewijsen.
Dus Nymphjens brengt gebloemt, van 't Helicons ghewest,
Komt Musen met Laurier, en vlecht daer van om't best
Eer-kranssen, gaet sijn hoofd daer cierlijck me verrijcken,
Op dat hy ons door u noch meerder konst laet blijcken.*

A. V. Mildert.

Zonnet.

*BEruchte Friesen, noyt en waert ghy soo volmaeckt
In ware wetenschap van brave Poë sien,
Als ghy gheworden zijt nu recht in dese tijen,
Nu ghy de stromen hebt van Pegasus gesmaeckt,
Waer aen (ghy wonderlijck) en schielick, zyt geraeckt,
Het gheen wy Bataviers u t' samen (schier) benyen,
Dus moocht ghy u met re'en verheughen en verblyen,
Mits ghy het gheen gheniet daer onse siel naer haeckt.
Ha STARTER of ghy waert ons tot een licht gebleven,
Ach of ghy noyt en waert vertrocken uyt der Stadt,
Maer laes het is om niet, wy hadden 't luck niet, dat
U STAR hier schyne mocht tot vreughde van ons leven,
Tot Leeuwarden daer most de glans zyn van Son,
't Vvas Leeuwarden dat u ons, laes ontrecken kon.*

't Verkeert haest.

Klinck-dicht

*O Starter, Starter ach! wie sal terecht u eeren?
Wiens tonghe sal u lof uyt sprecken? en wiens hand
Beschrijven 't kloeck vernuft, uyt-beelden het verstand
Dat in u herssens speelt, en yder een doet leeren?
De Princen machtigh, en d' aensienelijcke Heeren,
De braefste Ridders, en de grootste van het land
Die sullen uwe roem (soo veer als Phoebi brand
Des Werelds klood beschijnd) verbreyden en vermeerden.
Dan doch de Nymphjes meest; om dat ghy haer ghewaed
Ontleenen doet van een, die doen hy hem gheen raed
Sagh, om tot het genot te raken van sijn minne,
De Wapens en het Hof ghelijckelijck verlaet,
En tot de Kleedingh van de soete Maeghjes gaet,
Om soo sijn waerdste waerd door 't waerdste t'overwinnen.*

I. Scheep-maker.

Sonnet.

*OCh of Natuur ons had met so veel schranderheden
Begaeft, dat vvy de Geest van u, o kloeck Poeet!
Vyt schallen konden 't saem, vvat soudē vvy gereet
Syn, om u lof en eer volmondigh te verbreedē!*

*Want ghy verthoont ons met seer cierelijcke Reden,
Hoe vreemt Sidonia haer vvreede vvraeck vergeet,
Hoe soet Darayde sich gelijck een Vrou verkleet,
En veyligh by Diaen syn liefste Lief komt treden.*

*Maer uvve Boertery, vvaer mede ghy afbeeld
Hoe boertigh en hoe soet de Boere liefde speeld
In d'Amsteldamsche spraeck, gaet 't soetste soet te boven.*

*Dus STARTER gaet so voort, laet blinken u verstant,
Laet glinsteren u STAR TER eeren van u Landt,
Op datmen naer u dood u geestigheyd mach loven.*

P.V. MALSEN

Personagien.

PROLOGUS, ofte Voorreden.

SIDONIA, Koninginne van *Guindaye*.

DIANA, haer Dochter.

AMADYS, Keyser.

FLORISEL, Prins van Griecken.

BRIANTES, een Ridder

BRUNEON, Koningh van *Gaze*.

AGESILAN, daer na *Darayde*, een jonge Prins van Griecken

ARLANGES, daer na *Garaye*, Prince van Spangien.

LARDENIE, Hertoginne, *Dianae* Gesellinne.

CLEOPHILE, een Koninginne.

FORARBAN, Ridder met de *Phoenix*.

GALTASAR, een Ridder.

GUNDASTES, sijn Broeder.

BRUSERBE, Koningh van *Magazet*.

Ian Soetekauw, een half-backen Vrijer.

Neel Snaver-snel, sijn Moer.

Trijn Appelmongts, sijn Vryster.

Griet Kaekx, haer Moer.

I. Verthoonder.

II. Verthoonder.

Daraide.

Prologus.

GHelijck een Honigh-bye zijn arbeydt doet met lusten,
 En voor een ander meer, als tot zijn eygen rusten
 Vergaert den honigh dauw, en singt, en bruyst, en brunst;
 So gaet het oock met ons, en onse soete kunst.
 Wy doen ons werck met vreuchd, met dichten, singhen tarmen,
 En dat al tot u lust, en 't vordeel vanden *Armen*,
 Wy hebben nuts genoegh, en vreughds ghenoegh daer van,
 Soo veer ons kleyne konst, door gonst u wel staet an,
 Wel dan konst-gierigh volck, (dien wy al wat de Menschen
 Oyt konden vande Go'on begheeren ofte wenschen,
 Toe gunnen grondelijck) ick bid u gheeft ghehoor
 Tot dat ick 't *in-houdt van het Spel* u draghe voor.

Sidonia seer verstoord op *Florisel van Griecken*,
 (Die op een houte paerdt, met zijn gheweven wiecken
 De dunne Zee door-sneed, en nam een snelle vlucht,
 Haer latende alleen, mistroostigh en bevrucht)
 Treedt eerst'lijck voor: die, doen sy schijnlijck sagh voor ooghen,
 Dat haer de *Grieksche Prins* soo schendigh had bedroghen,
 Schier borst, en spleet van een, door hart seer rou en pijn,
 Ia swoer oock, dat zijn vrucht, haer wraeck op hem sou zijn.
 Nu 't Dochterken, dat sy daer na *Diana* noemden,
 (Om hare schoonheyts wil, daer al de Wer'ldt van roemden,)
 Volwassen was, ontbood sy Schilders, die terstont
 Haer conterfeyten af, (voorwaer een wreede vondt)
 Dees conterfeytsels heeft sy door de Wer'ldt ghesonden
 Aen allen oorden, daer men trotsche Ridders vonden,
 Met die voorwaerde, dat wie *Florisel* bevocht,
 Verwon, en voort zijn hoofd met hem te *Guinday* brocht,
 Die sou tot sijnen loon *Diana* moghen trouwen,
 En 't Coning-rijck daer by oock voor zijn eyghen houwen.

Het welck *Don Florisel*, den onvertsaeghden Heldt
 Seer dickwils in 't ghevaer sijns levens heeft ghesteldt
 Want wat Manhaftigh was, dat quam hem schier bevechten,
 Maer laes! sy konden niet op sijne kracht uytrechten.
 Ghelijck een steene Rots des Zees gheweldt veracht,
 Soo weder-stondt hy al de Ridderlijke macht,
 En dwonghse allegaer, die hy liet onverslaghen,
 De tydingh van zijn kracht de Koningin te draghen.
 Waer door sy dagelijcx schier borst van spijt en schand,
 Om dat sy tot de wraeck gheen middel meer en vand,
 Ten laetsten is den Prins *Agesilan t'Athenen*,
 De beeldenisse van *Dianae* glans verschenen,
 't Welck soo zijn jonghe hert met hare Min bevingh,
 Dat met *Arlanges* hy na *Guinday* henen gingh
 In Vrouwelijck gewaed, om by *Diaen* te raken:
 Want Mannen mochten haer niet sien, veel min ghenaken.
 Dees Maeghden in de schijn die trocken op de reedt,
 En hebben inde dienst *Dianae* haer besteedt
 Door *Amazones* die op Instrumenten speelden,
 En alderley gesangh op juyste maten queelden:
 Sy bleven inde dienst, en raeckten inde gonst
 Van het gheheele Hof, door haer volmaeckte konst.
Agesilan, die sich *Daraide* doen liet noemen,
 Die liet sich aldermeest door Wapens-kracht beroemen,
 Gheen Reusen, noch ghediert, hoe schricklijck het sich droegh,
 Die hy niet door 't gheweldt van zijn gheweer versloegh.
 Op 't lest, de Koningin, bemerckend' in haer sinnen,
 Dat sy *Don Florisel* door niemandt kon verwinnen:
 Eyscht sy een bede van *Daraide*, die 't heur Vrouw
 Bewillight, eer sy wist wat dat sy eyschen souw,
 Doen sprack de Koningin, dit is dan mijn begheeren:
 Ghy sult my 't Manlijck hooft van *Florisel* vereeren,
 En als ghy my dat hier ghebracht hebt in het Hof,
 Soo sult ghy my het Hooft oock daed'lijck houwen of,
 Op dat ick eens myn wraeck ten vollen mach versaden,
 En mijn versmachte Geest van alle druck ontladen.
Daraide die trock heen, en heeft met listigheyt
Don Florisel in 't Hof des Koningins gheleyd:
 Alwaer sy, wyl hy sliep, is sachtjes opgeresen,
 En heeft den Koningin haer *Florisel* ghewesen,
 Haer ghevend' inde handt een sterck scherp snydend swaert:
 Nu ist, sprack sy, den tijdt, volvoerd u wreeden aerdt,
 Hier leydt u *Florisel* en slaept ter goeder trouwen,
 Nu kondt ghy, soo ghy wilt, hem selfs het Hooft afhouden,

Sy nam 'tswerd't inde vuyst, maer ach! de oude Min
 Quam door zijn soet ghesicht haer weder in den sin,
 En die begon doe met de wreede wraeck te strijden,
 Soo dat haer hert niet kon de groote wreedheyd lijden.
 Dit nam *Daraide* waer, en nae veel vremdigheydt
 Heeft hy de peys ghemaect, de tweedracht afgheleydt,
 En voor sijn loon *Diana* tot sijn Vrouw bekomen,
 Dus heeft dit wreedt besluyt, een end in vreuchd genomen.
 De Koningin wierdt veer van hare wil ghebroght,
 Soo dat sy wel met reën, dit spreek-woordt segghen mocht:

Seght niet, dit wil ick dus, o Mensch!

Want Godt schickt alles na sijn wensch.

Ick bid u wilt ons doch een stil ghehoor me deelen,
 Op dat wy moghen 't Spel met meerder lusten speelen.

Eerste Handelinghe. Eerste Uytkomst.

SIDONIA. DIANE.

TREED voort mijn lieve kindt, en komt u Moeder nader
 Die dienen sult tot wraeck van u troulose Vader.
 Ha! *Florisel*, ick sal noch sien dien blyden dagh
 Dat ghy beklaghen sult dat u *Sidonia* sagh.
 Eens hadt ghy my u Trou, als Man en Heer ghegheven,
 Eens had ick in mijn hart ten Hemel u verheven,
 Eens swoert gh'u leven lang my te verlaten niet,
 Waer op ick u 'tghenot van mijne Min toeliet,
 En worde voort begort (ay my! ick smelt in tranen)
 Ick baerden 't lieve Beeldt, mijn Dochterken *Diane*,
 En doen ghy schellem saeght U Koningin bevrucht,
 Doen maecten ghy u 't zeyl, en naemt een snelle vlucht.
 Maer beyd, de Goden, die dit in ghedachten houwen,
 En straffen die dus licht bespotten d' Echte trouwen,
 Die hebben my tot wraeck, u straf hier schoon bereydt,
 't Welck strengelijck door my sal worden aengheleydt:
 Dees Dochter dien ick heb door u bedrogh ghedraghen,
 Het schoonste Beeldt, dat oyt des Menschen ooghen saghén,
 Het teycken van mijn Min, sal zijn voortae, ter noodt,
 Het voedsel van mijn wraeck, en d'oorzaeck van u doodt.
 Gheen Man en sal haer sien, dat heb ick dier ghesworen,
 Want ick sal haer terstont gaen sluyten in den Toren.

Dien ick tot haer vermaeck met treffelijck ghebouw,
 Vercierd heb, soo 't betaemt voor dierghelijcken Vrouw,
 De Schilders laet ick oock door al de Wereldt halen,
 Om hare schoonheyds glans na't leven af te malen,
 Dees beeldenissen sal ick dan de Wereldt door
 Gaen stieren, waer ick maer van vrome Helden hoor:
 En wien *Don Florisel* kan van sijn Hooft beroven,
 Sal ick mijn Dochter, en mijn Coning-rijck beloven.
 Dien segh ick, die my brenghet haer eyghen Vaders hooft,
 En niemant anders, wordt sy tot een Vrouw beloof.
O Florisel, wanneer ick in de Kamer trede,
 Daer ick wel eer u min ghenoot vol gayligheden,
 Wat meynt ghy dat ick denck? Wanneer ick eens aenschouw
 Het bed, waer op ghy my swoert u beveynsde trouw?
 Het bed, daer wy soo vaeck op plachten t'saem te rusten,
 Met dartel gayl ghewoel, bedoven inde lusten,
 O trouweloose Guyt, dien ick soo had bemindt,
 Denckt in wat bangigheyt mijn Ziel sich dan bevindt,
 Sien ick te venster uyt, soo oogh ick op de baren,
 Daer op ghy heymelijck van my zijt wegh ghevaren,
 Dan berst mijn hart van rouw, dan vloeck ick op *Neptuyn*,
 Om dat hy 't Schip ghedoogh te zeylen op sijn kruyn.
 Was ick niet schoon ghenoech? Niet hoogh genoegh van staten?
 O beus-wicht! dorst ghy soo een Koningin verlaten?
 En spotten met u Trouw, haer heylighlijck beloof?
 O Schelm! dit sult ghy noch betalen met u hooft.

DIAN.

O Moeder! ick verhoop, de Goden sullen weeren,
 Dit overreedt op-set, en 't al ten besten keeren:
 Mijn Vaders hooft! sou dat de Kelck zijn, daer men uyt
 Sal drincken op mijn Feest! gunt Go'on dat ick de Bruydt
 Dan nimmermeer en wordt.

Sidon.

O dochter laet dat varen.
 En moeydt u, met in vreught te slyten uwe jaren.

Eerste Handeling. Tweede Uytkomst.

*KEYSER. FLORISEL. BRIANTES. CONINGHvan GAZE. BRIANTES en GAZE. moeten een Schilt, daer
 DIANA op staet, me brenghen.*

KEYSER.

Den wack'ren Ionghman, dien ick gister Ridder sloegh,
 Die, hoor ick, draeght hem braef, en mannelijck ghenoech.
 Wel Ridder, wat is 't gheen, ghy my, van sijnen 'tweghen
 Begheert te segghen, daer my selfs aen is gheleghen?
 Spreeckt vry, verklaert u last, verlof wordt u ghegundt,
 Om sijnen 'twille, dien ick achte voor mijn vrundt,

BRIANT.

Beroemde Heerscher van twee groote Keyser-rijcken,
 De Ridder *Phoenix*, daer de sterckste voor moet wijcken,
 Die zend u desen Schildt, dien hy met kracht af-nam
 Den Hertogh *Galde*, die op heden herwaerts quam,
 Om mannelijck in't veldt met *Florisel* te strijden
 En (soo hy kon) hem t' Hooft van 't lichaem af te snijden,
 Om dat te brenghen aen *Sidonia*, soo souw
 s' Haer Dochter voor een loon hem gheven tot een Vrouw,
 Dien ghy nae 't leven siet in desen Schildt gheschildert,
 Die hem zijn sinnen had gheheel end' al verwildert.
 Den Hertogh, mijnen Heer, die quam vast herwaerts an,
 Verselschapt met noch twee, ick was de derde man,
 Dan niet seer veer van hier, dicht by de Keyssel-weghen
 Quam ons den trotschen Heldt, den *Phoenix-voerder* teghen:
 Waer heen ist (vraeghden hy) o Ridders dat ghy rijdt?
 Na *Florisel*, om hem te eyschen tot een strijdt,
 Sprack daer den Hertogh op, want ick heb voor-ghenomen
 Of dootd, of met zijn Hooft te *Guinday* weer te komen.
 Waer op hy, soeckt ghy dat? Rijdt daerom niet soo veer,
 Koomt hier, soo langh ick leef, verdedigh ick zijn eer.
 Het woort was nauw gheseydt, sy renden op malkander,
 Ghelijck de Donder raest, soo trof den een den ander,
 De Speeren braken: maer sy saten alle-beyd,
 En trocken onvertsaeght de swaerden uyt de scheyd,
 Doen gingh het tomten aen, sy hieuwen en sy sneden,
 Den een op d' ander met soo fortsche bitterheden,
 Dat die hun niet en sagh, sou hebben vast gemeend
 Veel hondert smeden in dat Bosch te zijn vereend.
 De voncken vloghen uyt de stale Harrenassen:
 Maer *Phoenix* kracht begon hoe langs hoe meer te wassen,
 Die hieuw in 't eynd den Helm van onsen Hertoghs hooft,
 En heeft hem voort de Kop tot op de Kin gheklooft.
 Soo is den trotsen Heldt, in't bloeyen van sijn jaren,
 Int schoonste van zijn tijdt, in Griecken-landt ghevaren.
 Doen dit sijn volck aensagh, elck velden strax hun Speer,
 Begheerigh om de dootd te wreken van hun Heer:
 Wy renden op hem aen, elck gaf zijn Peerdts de sporen,
 Maer wat? hy zadt in 't Zael ghemetselt als een Toren.
 Doen randen hy ons aen, en in een korten stondt,
 Men niemant van ons dryen, als my, in 't leven vondt:
 My heeft hy noch ghespaert, my heeft hy noch dit leven,
 't Welck in sijn handen stondt, vrywilligh weer ghegheven
 Om u de tydinghe van d'Hertoghs droev' ellendt
 Te brenghen, met dees Schildt, dien hy u Hoogheydt sendt.

KEYSER.

Wel *Florisel*, soo veer veel dierghelijcke Helden
 Sich stelden op den wegh, de Ridders soudén selden
 Hier komen, om u kracht te proeven in mijn Hof,
 Vermidts sy haer den last eer soudén nemen of.
 De Koningin moet dol zijn, soud ick vast ghelooven,
 Dat sy dus haeckt om u van 't leven te berooven,
 Wat Tygers hert is dat? dat sy haer Dochters man
 Wil maken van die gheen die u ontlijven kan:
 Hoe kon sy voor haer kindt bedencken doch een quader
 Man, als den moorder wreed van haren eyghen Vader?
 O schrickelijck opset!

Trompetten blasen.

FLORIS.

O ho! dit's dapper wilt,
 Dees komt oock om mijn Hooft, dat merck ick aen sijn Schilt,

GAZE.

Wie is hier *Florisel*? dat moght ick garen weten?

FLORI

Wat eyscht ghy vande man? ick wordt alsoo gheheeten.

GAZE.

Sijt ghy 't? dat' s wonder wel, soo wil ick dat ghy weet,
 Dat ick ghekomen ben, om d' ontrouw die ghy deedt
 Aen *Guindays* Koningin, op 't rudelijckst te wreken
 Dus wil ick dat ghy tijt, plaets, wapens sult bespreken,
 Wanneer, waer met, en waer ghy Ridderlijck in 't Veldt
 V selfs verdedighen derft teghen mijn gheweldt:
 Want al mijns Zielens wensch, en opperste begheeren
 Is, Hoofdeloos, of met u Hooft we'erom te keeren.
 Want d' overschoone Son, wiens Beeldenis ick voer,
 Die mijn ghemoedt bedwinght, als mijn sinnen roer.
 De pronck van dese Wer'lt, de pracht van alle Vrouwen,
 Sal niemant, als die haer u hoeft brenght, moghen trouwen,
 Dus moet mijns d' uwe zijn, of uw' s moet wesen mijn,
 Ick moet doch een van tween, *Dood, of verwinner zijn,*

FLOR.

Heer Ridder, yeder weet de grond niet vande twisten
 Des Koningins, daer sy hun tijdt dus om verquisten,
 En als men wel insiet de grondt van hare saeck,
 Soo soeckt sy tot haer schand, een nodeloose wraeck.
 Doch of ick onrecht had, en waer van 't recht gheweken:
 Aen uwe schoonheyd sou soo schrick'lijck veel ontbreken,
 Om u te paren met die Goddelijcke Maeghdt,
 Daer ghy de Beeldenis in uwe Schildt van draeghdt:
 Dat u groot onghelijck mijn onrecht schijnt te rechten.
 Derhalven neem ick aen, om voort met u te vechten,
 Op dat ick 't lieve Beeld doch mach beschermen van
 Het huwen teghen wil met soo wanschappen Man.

GAZE.

De schoone schoonheydt van de moye Hovelinghen,
Die acht ick maer voor windt, en tydelijcke dinghen,

De schoonheydt die vergaet, en alle pronckery,
 Als het aen 'tvechten komt, brengh gansch gheen krachten by.
 Het voeghd de Vrouwen wel van leden schoon te wesen,
 Maer inde Mannen wordt grootmoedigheydt ghepresen.
 De deught, vermaerde lof, onsterffelijcke roem,
 Die schoonheydt in een Man, ick rechte schoonheydt noem,
 De rest is voddery. Nu dat wil ick daer laten,
 En sien of schoonheydt u in 't vechten yet kan baten.

FLOR.

Ten minsten my soo veel als u de leelijkheydt,
 Of meend ghy dat de kracht in slimme leden leyt?

GAZE.

De strijd sal 't u doen sien, komt voort, wilt u verweeren,
 Ick sal u dan de beck wel beter snoeren leeren.

FLOR.

Wel aen dan, als ghy wilt, ghebruyckt dan nu u kracht.

'tGhevecht gheschied. GAZE raeckt onder de voet.

V leven of u dood is nu in mijne macht:
 Dan keerd weer na de Vrouw, die u heeft uytghesonden,
 En groet haer met haer kind, waer aen ick ben verbonden,
 Verwitticht oock met een haer, dat ick teghen al
 De Ridder die sy send, dees heuscheydt bruycken sal.
 Dus reyst voort na haer toe: want ick heb voorghenomen
 Al d' Helden die by my van harent weggen komen,
 Te zenden dus we'erom, op dat sy mach verstaen,
 Het onghelijck, dat sy haer selfs heeft aenghedaen,
 Met dat sy tracht om my te brenghen om het leven,
 Die haer, al wat sy eyscht, wel garen soude gheven,
 Behalven mijn hoofd, dien eysch is al te plomp:
 't Staet my oock noch te vast ghenageld aende romp.
 Gaet, seght haer, dat ick my soo licht dat niet laet roven.

GAZE.

Al wat ghy van my eyscht, sal ick u graegh beloven.
 Wtmuntend' Prince, ach! ick moet bekennen, dat
 Ghy tweemaal over my verwinningh hebt ghehad.
 Eerst door de groote kracht, van u Manhaftigheden,
 En daer na door u deught en seer beleefde zeden,
 Dies sweer ick, dat ick sal verbreyden om end' om
 V Mannelijcke lof, ter plaetsen daer ick kom,
 Om die te weeren, die u meenen te versoecken,
 Op dat sy niet de reys (ghelijck ick doe) vervloecken.

FLOR.

Wel *Bruneon*, staet op, doet als ghy hebt gheseydt,
 Soo sult ghy vinden my, tot uwen dienst bereyt.

KEYSER.

Lof zy den Hemel, door wiens over groote zeggen,

Mijn Soon de zeghen heeft op desen dagh ghekreghen:
Gundt dat hy soo voortae, dit bid ick u o Heer!
Mach mannelijck altydt verdedighen zijn eer.

Komt laet ons binnen gaen, op dat u flaeuwe wonden
Sorghvuldigh worden van de *Medicijns* verbonden.

Derde Wtkomst, van d'eerste Handelinghe.

AGESILAN komt uyt met een Schildt daer *DIANA*
op gheschilderdt is.

AGES.

O Engel-g'lijcke beeldt! verheven Sonne-schijn!
Diane! lieve Maeght! hoe leefd' u liefd' in mijn!
Cupido! kon ick noch in dese jonghe Iaren
Mijn hert niet ongeschendt van uwe schicht bewaren?
Diana! schoon Goddin! o Seylsteen van mijn vreught,
Hoe teerd u schoonheyt wegh het bloeytsel van mijn jeught!
Ach! mijn begheerte wast, mijn hoop, mijn troost vermindert,
De Dood ghenaeckt my, en mijn leven wordt verhindert,
Wat sal het eynde zijn? O lieffelijcke Beeldt!
Dat my mijn vryheydt uyt mijn hert en sinnen steelt,
Hoe diep zijt ghy ghegrift int binnenst van mijn herte.
Daer ghy een borne maeckt van alderhande smerten.
O alder Maeghden roem, ick leef, en ick ben doot,
Mijn Lichaem dat is hier, mijn Ziel is in u schoot.

ARLAN.

Hoe! sou *Agesilan* met liefde zijn bevanghen?
Heeft hy *Cupidoos* schicht al reeds in 't hert ontfanghen?
Voorwaer dat waer te vroegh, dat hoop ick nimmermeer,
Ick moet hem spreken aen: wat maeckt ghy doch mijn Heer?

AGES.

Wat soud' ick maken? ick ontmaeck my selfs met quellen,
En wil mijn teghens reen met wil en weten stellen:
Ick sterve, noch ick leef, ick ben, ick weet niet hoe,
Ick weet nauw selven wat ick laet of wat ick doe.

ARLANG

Dat en verstaet ick niet, hoe spreeckt ghy doch soo duyster?

AGES.

Verstaet ghy 't niet? ick sal 't u breeder segghen, luyster.
Ick heb *Dianes* beeld soo scherpeelijck besien,
Dies sorgh ick dat my sal, als *Action*, gheschien.
Ick voel het strijden van mijn sinnen met malkand'ren,
En al mijn Mensch'lijckheyd in beestigheydt verand'ren.
De oeffening, de lust, dien ick voor desen hadt,
In my somtijts te Peerd te gheven op het padt,
Studeren, schermen, spelen, 't schuwe Wilt te jaghen,
Sijn dinghen, die my nu ten eenemael mishaghen:
De lust is mijn onlust, de rust mijn onrust is:
Vermidts ick heb 't ghesicht van mijn *Diane* mis.

ARLAN.

O Neve, dat's een gril, ey set dat uyt u sinnen,
 Wy beyden zijn te jongh om Maeghden te beminnen,
 Laet ons gaen rijden met ons Honden na de Iaght,
 Of by 'tgheselschap dat met vreughden ons verwacht,
 Om daer u droeve druck in blijdschap te verkeerem,
 V sieckte is noch iongh, die isse licht te weeren.

AGES.

Arlanges, lieve Neef, ghy spreekct, als vry van smart,
 Maer ick, ick voel de wond, int diepste van mijn hart.

ARLANG

De wonde die ghy draeght *Agesilan*, ghenomen
 Dat die van 'tlevend' licht *Dianae* waer ghekommen,
 Soo was 'tgevaerlijck, maer nu ist een schildery,
 Wat weet ghy, of sy selfs ghelijck'nis heeft daer by?
 Nu zijt ghy willens sieck, ghy beeld u selven inne
 Een ding, ick weet niet wat, een sinneloose minne,
 Die snel begint, en als ghy die met reen weerstaet,
 Soo haestigh als sy komt, oock wederom vergaet.

AGES.

O Neve, swijght daer van, (ghy singht als voor een doven)
 Soo veer ghy my mijn lust, en leven niet wilt roven,

ARLANG

Wel, hebt ghy soo 'tvergift des mins ghesopen in,
 Dat ghy onmog'lijck die kond brenghen uyt u sin,
 Wat staet ghy langher hier om u verdriet te peysen,
 Komt, laet ons na haer toe in alder yle reysen,
 En trachten voor u sieckt, de hulpe van haer hand
 Te kryghen, om alsoo te lesschen uwen brand,
 Die daeg'lijcx groeyen sal; want hier op moet ghy passen,
 Die 'tvyer van doen is, moet het soecken inder assen.

AGESI.

Arlanges, ick gheloof dat ghy de waerheyd seght,
 Maer dese sake most seer vreemd zijn aengheleght,
 Ghy weet wel dat sy in een Toren is besloten,
 Daer alle Mannen voor hun hoofden moeten stoten,
 Want niemand komter in, dus weet ick weynigh raets
 Om haer te spreken aen op sulcken vasten plaets.

ARLANG

Soo daer de Son inkomt, soo komen wy daer mede.
 Wy beyden zijn noch jongh, wy sullen ons verkleeden
 In Vrouwelijck ghewaed, en gheven ons dan aen
 Voor Vrouwen, want de Baerd en sal ons niet verraen.
 Wy sullen onse dienst *Sidonia* aanbieden,
 En wat tot uwe sieckt bequaemst is, voort bespieden.

AGASI.

O Neve! wat een vreughd ghevoel ick door u raed!
 Ick bid u, dat ghy my u handen kussen laet:

't Schijnt dat de liefd een Mensch syn wetenschap doet krencken,
Want sulcken goeden raed en kond ick noyt bedencken.
Maer als wy komen daer, dus in een Vrouwen schijn,
Seght, van wat Hand-werck salmen seggen dat wy zijn.

ARLANG.

Wy sullen segghen dat wy zijn Instrumentisten,

AGES.

Dat' s waer, dat is een dingh daer ick noch noyt op gisten,

ARLANG.

En dat wy Susters zijn, die van jonghs aen Musijck
En spelen leerden in *Sarmatien* te ghelijck.
Nu, hoorende van haer vermaerde loflijkheden,
Soo docht ons, konden wy ons diensten niet besteden,
Op aenghenamer plaets, als by de schoonste Maeght,
Daer men de Wereldt door soo grooten roem van draeght,
En setten haer heel hoogh, soo salmen welkom wesen,
Want vrouwen inder daed zijn gaeren wat ghepresen.

AGES.

Dat 's treffelijck bedacht, nu laet ons inder yl
Nu schicken op de reys, noch dese nacht, terwijl
Een yeder op het soetst is van sijn slaep gheleghen,
Op dat ons gheen belet op onse reys bejeghen,
En ons luweelen, of soo veer wy anders wat
Met konnen krijghen van ons alderkleynste schat
Wegh draghen, en als wy zijn veer ghenoech ghelooopen,
Dan tellen voor ons tweeën, en Vrouwen kleeren koopen.
En reysen metter haest recht na *Guindaye* toe.

ARLANG.

Wat my belanght, vaert voort, want ick u wille doe.
Maer Neef, wy moesten eerst een seker voet beramen,
Hoe men sich houden sal in 't noemen onser namen.

AGESI.

Garaye sal u naem, *Darayde* zijn de mijn.

ARLANG.

Komt laet ons varen voogt, soo raectt ghy uyt de pijn.

Eerste Handel, vierde Wtkomst.

SIDONIA, BRUNEON Koningh van GAZE.

SIDONIA.

WAer mach doch *Bruneon der Gazen Koning* blyven,
Dien ick ghesonden had om *Florisel* t'ontlyven?
O Koningh! soo ghy komt, en brenght met u het hoofd
Van die, die my mijn eer, en oock mijn herte roofft,
Wat sal ick dan bestaen? als datelijck te sterven,
En soo een ruste voor mijn banghe Ziel verwerven,
Want leven kan ick niet, als ick syn by zijn mis,
En leven wil ick niet, als hy ghestorven is:
Hoe tommeld nu de wraeck, verselschapt met de Minne,

Sich door de ruyme loop van mijn verwarde sinnen,
De liefde wil dat ick uyt liefd' hem minnen sal,
De wraeck dat ick hem breng op 't spoedighste ten val,
O wreede mart'lerij!
GAZE. Beroemde Koninginne,
Die door u schoonheydts kracht een yeder kond verwinnen,

Ick wensch u veel ghelucx, en brengh u hier een brief,
 Die u op 't spedighst te door-lesen doch ghelief.
 Doorluchtighe Princes, juyst, even als *Diane*
 Ick meen, het Hemels licht, de liefdeloose Mane.
 De wateren des Zees verminderd en vermeerd,
 Na dat sy wast, of om *Endimion* verteerd,
 Alsoo, ghelooft dat u *Diane* is gheboren,
 En vande hooghe Go'on uytdruckelijck verkoren,
 Om te vermeerderen der Griecxscher Princen lof,
 En d'ander Helden al den roem te nemen of.
 Ick ben met *Florisel* in eenen strijd getreden,
 En heb daer tot mijn schaed gheproeft sijn dapperheden,
 Maer weest voorseker, dat sijn kracht en kloeck beleyd
 In 't minste niet en wijckt u Dochters schoonicheyd:
 En by sijn kloeckheyd (daer de sterckste voor u moet wijcken)
 Is sijn beleeftheyd wel met re'en te vergelijken,
 Waer door hy u myn Hoofd, noch staende op myn Hals
 Toesend, in plaets van 't sijn, tot uwen dienst in als.
 Dit is myn last, Me-vrouw, waer uyt ghy kond afmeten,
 Hoe veer ghy u, in u voornemen hebt vergeten,
 Want ghy op niemands kracht betrouwen mooght voortaan,
 Nu ick sijn kracht met kracht niet konde tegen-staan,
 Dus staect u opset, en beveeld de Hooge Goden
 De wrake van u saeck, vervolghens hun gheboden.

Sidonia breeckt den brief op, en leest dien overluyt.

*MEVrou ick wensch dat ghy so veel genucht geniet,
 Als ghy u Florisel wensch ong'luck en verdriet.
 Ghy tracht met onrecht my te brengen om het leven,
 Waertoe u vande Go'on geen macht en is ghegeven,
 Ick sal het oock so langh beschermen als ick kan,
 Om voor ons Dochter metter tydt een beter Man
 Te soecken, als ghy soeckt, den Moorder van haer Vader;
 De Duyvel vander Hel beschickten haer nauw quader.
 Bedenckt u, offer gheen bequamer beker waer
 Op hare Bruylofts feest, als 'tDoodshoofd van haer Vaer:
 Maer d'Hemel sal my wel voor uwe list behoeden,
 En ondertusschen staect u wreede wraeck te voeden.*

V Vriend in Vyands schijn

Florisel van Niquee

SIDON.

Wee my bedroefde Vrou, en is dan voor de wraeck
 De deur ghesloten? dat 's een al te droeven saeck,
 O Goden! hebt ghy dan de schat-kist uwer gaven
 Alleenigh inde Borst van *Florisel* begraven,
 Onwinnelijck van kracht, beleefd, aensienlijck, schoon,
 Wat is oyt Heerlickers geschapen in u Throon?
 O valsch hooghdragendheyd, die my so seer doet sloven
 Om hem, die 'k so bemin, van 't leven te beroven!
 Hoe parst ghy my so seer? hoe pynighd ghy een Vrouw!
 Wiens hart schier splyt van een, en barst van loutre rouw,
 Myn droeve krop is vol, de lauwe tranen kloppen
 Vast aen de deuren van myns oogghens hooghste toppen:
 Hay! bracker tranen drang, barst uyt mijn droeve borst,
 Myn wanghen, nu wel aen, versadicht voort u dorst,
 Met glibberich geschijn van tranen, die vast vlieten
 Wt mijn bedroefde krop, en voor mijn oogghes schieten.
 Ha Zuyde wind! die na *Constantinopel* ruyst,
 Staet stil, aensiet den druck die dus myn Ziele kruyst,
 Staet stil, en breeckt u vaert, wilt doch een weynigh beyden,
 En wilt myn klachten en myn suchten met u leyden,
 Dan stortse schichtigh uyt voor *Florisel* syn oor,
 En draeghd hem al myn smart en al myn lyden voor,
 Seght dat syn liefd my brand, en dat sijn valsch ontrouwe
 My aenhitst tot de wraeck, en sult myn hart in rouwe.

GAZE.

Ach soete Koningin! hoe queld ghy u so seer,
 Om wraeck te nemen weer van u gekreuckte eer?
 't Welck u ondoenlyck is, wy moeten ons doch voeghen,
 Na 'tgeen den Hemel wenscht, en na der Go'on ghenoeghen,
 Of spiegheldt u aen my, die na u wil en wet,
 Mijn selven int ghevaer mijns levens heb gheset,
 Verhopende daer door u vyand te doen sterven,
 En soo u Dochter en u gonste te verwerven:
 Maer'tnydigh ongheluck heeft my gheweerd daer van,
 Hoe wel ick niet al heel mistrouwe noch daer an:
 Dan wyl ick heb gemist de Dochter, dien ick sochte,
 Dat ick de Moeder in haer plaets verwerven moghte,
 Ick wenschte anders niet, tot weerloon van het gheen
 Dat ick ghedaen heb, om u gonst te doen alleen.

SIDON.

Meynd ghy dan Koning, dat *Sidonja* is een Vrouwe,
 Die immer breken sal haer eens ghegheven Trouwe,
 Om dat sy om haer eer, gansch teghen haren danck,
 Wenscht *Florisel* onheyl sijn lieve leven lanck?
 O neen! al haet ick hem, ick min hem oock met eenen,
 Derhalven hoeft ghy sulcx int minste niet te meenen,

Dus biedt u Offer aen, O Koning, segh ick dy,
Een diese liever is, en dienstiger als my.

GAZE.

O ondanckbare Mensch! heb ick mijn lieve leven
Dan daerom int ghevaer tot uwen dienst begheven,
Dat ghy my dus onthaeld? Ick sweer u by den Al,
Dat u onheusheyd u noch dapper rouwen sal.

SIDON.

De Goden gunnen my het gheen hun sal behaghen,
En ondertusschen slijt ick al myn tijdt met klaghen,

Tusschen-spel.

Neel Snaversnel. Ian Soetekauw.

Neel.

SVLjE gaen of niet? siet ick begeer het nou.

Ian Soete.

Ia, ja Moer ja, ich sel uyt vrijen gaen, dat sweer ick jou.

Neel.

Speel op een reys Sinjeur, hoe ist hier Ian Soetekauw
Steekt jou de slaep noch in d'oogen? my dunkt je siet nauw
So mijn Vrijer, wat dats een langhst, reckt jou nou noch een ryfjen uyt.

Ian.

Ackermenten! hoe word ick hier van een oud Wyf ebruyt.

Neel.

Nou hoor hier, myn Heer van Geen-land, Drost tot Nergens-huysen,
Hoe na mien jy metter tijdt soo al mijn moy goetje te pluysen?
Soo wat by den haerd te zitten, ien Appeltje te braen?
De straten met aersbillen te stroyen, soo wat op en neer te gaen?
En ick sou you besorghen met jou leghe lijf?
Neen vaer dat gat en boorje niet, gaetme uytsien om ien wijf,
Die jou de kost te veuren windt, wat dense drooghe kluyver.

Ian.

Ia Moer, ick wou wel dat icker ien had, om ien stuyver.

Neel.

Gaet uyt vrijen Kijnt, so krygh jy er wel ien metter haest.

Ian.

Maer t' isser soo niet in te werpen, als ien bal in ien venster, dat ist quaetst,
De Meysjes benne nou soo keurigh, en soo licht as Hop,
Ick hebber ien reys ien evryd, dat speult my noch om in myn kop.
Ick had de Meyd soo lief (Moertje gy meught my wel geloven)
Dattet niet te seggen en is, mijn hart branden in my as ien oven,
En dat mier is, haer Speulnoot sey, slaet die knecht voor al niet of,

Iy siet hem maer van buyten an, hy is van gien gemiene stof,
Hy kan leven nae syn wil, het is ien man die over al as een vorst leeft,
En 'tis aen syn neus wel te sien dat hy een excelente worst heeft.
Ommers Moertje de Meyd mocht my op 't lest te elementigh lijen:
En doen ick dat sagh, begon ick haer met woortjes uyt de Bykorf te vryen:
Myn suyckertje, seyde ick, myn stroop, myn heuning, myn rijsenbry

Hoe tommeld my mijn hart, as ick jou sta en vry!
 Nu kiest my tot jou lief, jy sult sien dat ick jou altijd op jou gemack dien,
 Wat staeje soertertje, spreeckt een hard woord, en seght backstien.
 Ommers moertjen, 'thoog woort quammer opt lest uyt, sy nam 't an,
 Dat sy mijn wijf wesen sou, en ick haer wettelijcke trouwde man:
 Daer gafse my de hand op, maer nu ick haer liefde gheplaetst heb in mijn hart,
 Brengtse my de Trouw weer, en ick heb een glad ael by de start,
 En daerom wil ick niet meer uyt vrijen, nou ick die valsheyt merck,
 Trouwen in 'thoy is moy, maer inde kerck is eeuwich werck,
 Sy sullen aen mijn anghel niet meer komen bijten,
 Hebbense die knepen in heur gat, sy mogense wel uyt-schijten.

Neel.

Wel wat duncktje van dat Meysje, dat haer altemets int Venster vlijdt?

Ian.

Wt mijn schuyt, jy bederft mijn vracht, dat's al me een veugel die de korf an stucken bijdt,
 Die gaet so dray-eersen, besietse eens te deghen,
 Hadse een beusem in 't gat, sy sou de straet wel veghen.

Neel.

Iy begeerd al te veul keurs, my dunckt, Ian datje te nauw siet.

Ian.

Neen Moer, de keurs most uyt, of ick wilse niet.

Neel.

Wat dunckt jou van Trijn Appelmongts, jou Nichts Susters after-susterling?

Ian.

Ia kon ick die krijgen! dat was noch een ander ding,
 Maer die is te kostelijck, te rijck, te moy int habijt,
 Of ick daerom loop of niet, dat acht ick niet een Mijt,
 Want de Meysjes zijn huyensdaeghs soo op het goet versot,
 Dat, al is de Vrijer geck, broets, wurmstekig, ja half verrot,
 Droncken, onguer, of meer een grijns gelijk als een mensch,
 Het hy maer goed, hy sal een Vryster krijghen nae syn wensch.

Neel.

Iy vind oock Vrysters van een aer natuer, se binnen allegaer niet ghelijck,
 Ty jy om dat Meysjen uyt, al benje juyst niet soo rijck,
 Iy bent een fray longman, treed ien reys lustigh over jou koten,
 Wat soo! schijt, niet een ey, an jou goed selse heur niet stoten,
 De meysjes willen doch bedrogen wesen, al schynese wat schrande,
 En als het doch moet wesen, alsoo goedt dat jyse bedrieght als ien ander.

Ian.

Dat's verseecker, ick bender oock niet ien hayr te goet toe,
 Kon icker aers toe komen, maer raed my wat ick doe.

Neel.

Hier op moet je letten, de Meysjes benne seer garen ghepresen,
 Daerom moet jy in dat stuck voor al niet suymigh wesen,
 Seght datse schoonder als schoon is, en dat jy uyt haer deughd
 Van dat jy haer eerst kond, gheschept hebt al iou vreughd.

Al is heur hayr bruyn, segh jy dat het gheel is,
 En dat gien Instrumente te ghelijcken by 'tgeluyd van haer keel is.
 Prijst haer manieren, haer wesen, en haer bruyne ooghen,
 De meysjes hooren 't garen, al is het half ghelogen.

Ian.

Maer souse niet verstaen, dat ick met haer quam gecken?

Neel.

O neen, sy sel die snaer noch wel een toontjen hooger trecken,
 En deyncken ben ick soo schoon niet, dit is niet-te-min
 Een teycken van groote liefde, dat ick soo schoon ben in syn sin:
 Want men sagh noyt lief leelick, so 't oude spreekword seyde.

Ian.

Wel, seker Moer, dat hebje wel over eleyd,
 Iy bint voor gien ien gat evangen, heb ick nu wel vernomen,
 S'is een oud Soldaet kyeren, s'is met de Prins over de Maes ekomen.
 Maer Moertje! hoe ken jy 't alle-gaer versinnen?

Neel.

Daer hoord noch al mier toe, ick sal noch ierst beginnen,
 Iy moet iou ierst hiel stemmigh en wijslick houwen,
 En alle malle praet, en wuffe grillen schouwen,
 So lang tot sy geloofte dat jy so deughd'lijck als de deughd self bent
 En dan daer na, as jy haer liefde bekend
 Voor goed, vast, bondigh en oprecht,
 Dan kan't niet schaan, dat jy t' met malligheyde oock eens aenleghet,
 So salse deyncken, dat' s een man, trots yemand inde Stadt,
 Hy kan leven so hy wil, 't is een Giest in syn gat.

Ian.

Dat' s oock geen valsche raed, die sal ick al me volgen moeten.

Neel.

Laet ick nu een reys sien, hoe jy de Meyd kond groeten,
 Of jy al me *Bese los manos* kond maken op sen Spaens.

Ian.

Dat kan ick uyt een eeckje, dat doe ick doorgaens.

Neel.

Nou laet ien reys kijcken, moy recht op jou lijf as een man,
 Ghenomen dat ick de Vrijster was, nu kom ereys an.

Ian.

Bonjour Iuffrouw Trijn Appelmongts, hoe ist met u gelegen?
 Voorwaer mijn hart dat springht van vreughde om dat ick iou bejeghen,
 Och! segt mijn Engeltje, mijn struyf, mijn pap, mijn bry,
 Sal 't noch niet haeft wesen? hebje gien sin in my,

Neel.

Wel, wel Ian Soetekauw, dat heb ick noyt aen u bevonden,

Ian.

Ia, ja Moer, stille waters hebben diepe gronden.

Ick weet met de Meysjes om te gaen, as een Krijghsman met syn Deghen,
Het moet al wat stuers wesen, dat ick met mijn schoonheyd, of mijn welsprekendheyd niet kan
beweghen.

Neel.

Trouwen jy keund het net, 't is wongder hoe jy 't versierd,
Heb jy ten Hove geweest, datje dus Hoflick bent gemanierd?
Iy ben een aertigh baesje, jy bent ien giestigh gasje,
Iy keunt met jou backes speelen, as een Guychelaer met sijn tasje,

Iy hoord uyt schilderd te wesen al soume jou in ien pottaerd afdrucken.

Ian.

Praet jy wat heen Moer, het sal met my noch wel lucken.

Neel.

Wel, nou myn vaer, siet datje alle dingen wel uytrecht,
En gaet uyt vryen, selje? so moytjes as ien knecht,
Ick ga na huys toe, daer ick jou komst verwacht.

Ian.

En ick ga uyt vryen, wel adieu Moer, goeden nacht.
Die besuckte oude teef, het heur so lang met praten vergheten,
Dat ick gien tyd ehad heb, om myn koeck voort op te eten
Kijck broers, om so ien koeck tien twintig t'eten steekt het my niet nauw
En daerom hiet ick onder de miente-man Ian Soetekauw,
Doch hier is noch ien Soetert (so ick hoor inde stadt)
Wist ick waer hy was, ick ging by hem, en dielden hem oock wat,
't Is ien man as murgh, die met ien Ciceronische welsprekentheyt
En een trony van twaelf schellinghen al syn saken beleydte,
Het moet een kijnts kijnt van Teuthobocus syn, loof ick voorwaer,
Wangt het iene oogh staet hem veel hooger as 't aer,
Nu, ick sou myn tyd wel verpraten, en ick moet na de Meyd,
Die mien ick het noch tavond te setten op haer Ziel en saligheyt.

Tweede Handeling, Eerste Uytcomst.

*DARYDE. GARAIE, als Amasonen gekleed, met Instrumenten in d'hand, SIDONIA, LARDENIE
DIANE, CLEOPHILE.*

DARAI.

WEL Nichte, wat dunckt u? wie sou aen ons gebaren
Yet anders oordelen dan dat wy Iuffers waren?
Voorwaer de kleederen die staen u om het lyf.
Of sy geschilderd zijn, so net, so schoon, so styf.

GARAIE

Maer uveel netter Nicht, en had ghy oock u wesen
Niet met een masck bedeckt, ick was in duysent vresen,
Dat d'een ofd' ander u had op de wegh gheschaeckt,
Want ick noyt Iuffrou sagh in schoonheyt so volmaeckt,
Dat (soo ick u niet kon) ick sou op u verlieven:
Maer lieve Nicht, wat ist? ghy kond my niet gherieven.

DARAI.

Ja, tuylen kond ghy wel, dan nu, dat laet ick daer.
Dit is *Dianae* Hof, ach! 't hart is my so swaer,
Alhier is my berecht, dat d' Ed'le Koninginne
Komt alle nachten doen de klachten van haer minnie.
Hier soud ick syn ghesind soo lang te blijven, tot
De Moeder van mijn Lief komt kijken uyt het Slot.

GARAIE.

Wat my belangt, ick ben daer seer wel in te vreden:
Wy hebben doch ghesien de meeste frayigheden

Die inde Stad en 'tHof voor hands te vinden zijn,
Dus soo u wille is, alsoo is oock de mijn.

DARAY.

Luyster, ick hoor gherucht, hier (ducht ick) sal sy komen.

GARAIE

Komt schuylen wy soo lang wat onder dese bomen.

SIDONIA uyt het venster.

SIDON.

Ha bulderende Zee! op wiens ghekrulde hoofd
Ghevlucht is, die my heeft in mijn eer en vreughd ontroofd,
Ha winden! door wiens kracht de Zeylen zijn gheboghen,
Die *Florisel* soo haest wegh voerden uyt mijn ooghen,
Staect doch u snelle vlucht, ey weest een weynigh stil,
En hoord eens wat ick met mijn klaghen seggen wil.
O *Florisel!* hier wast dat ghy mijn Ziel vermoorden
Met uwe schoonheyds glans, en suycker-soete woorden.
Hier hebben wy met vreughd en alderleye lust
Malkander duysend-mael ghelief lockt en ghekust:
Waer van de bleecke Maen, en dese groene baren
(Hier swevend om het Slot) alleen ghetuyghen waren:
Hier swoert ghy dat u Trouw sou eeuwich blijven staen,
Soo langh den Hemel sou op sijne Polen gaen,
En wenschten soo ghy die oyt uyt u sinnen zetten,
Dat u de Blixem en de Donder moght verpletten.
O *Florisel!* waer heen? hoe spot ghy met u Trouw!
En maeckt u Boele van u Echt getroude Vrouw!
Ach! als ick overdenck ons eerste soetigheden,
Die nu veranderd zijn (gansch teghen alle reden)
In sulcken bitterheyd, so barst en splijt mijn hart,
Soo dompel ick mijn Ziel in duldeloose smart.
Ach! of ick eenmael doch moght een van tveen ghenieten,
V Liefde, of de Dood, het end van mijn verdrieten,
Soo was ick wat gherust, nu legh ick vast en gaep.
Ach! kond ick doch mijn rouw vergheten door de slaep.

DARAY.

Voorwaer *Sidonia* is rechtveerdigh in haer klachten,
Mijn Oom had haer soo niet behooren te verachten.
Nu komt *Garaye* komt, laet ons daer treden heen,
En spelen tot haer lust een Deuntjen met ons tveen.

GARAIE

Ick ben te vreen, gaet voor, en laet ons onder 't spelen
Tot u *Dianaes* Lof, een vrolijck Lietjen quelen.

*DARAIDE ende GARAIE Singhen en spelen,
op de wijze
Et ce Mars grand Dieu, &c.*

*HAD ick duysend ysere tonghen,
Schoon van stof,
Die al te samen queelden en songhen
Tot den lof
Van Diaen, die de Maen
Veer in glans en pracht te boven gaen
Met haer ghelaet,
Schoone Vrouw, ach! ick souw
U waerdy noch gheensins beelden uyt
Met mijn gheluydt.*

2.

*U Haertjens krullen, krul op krul te samen
Deur malkaer,
Die in glans het geele Goud beschamen
Gantsch, en gaer,
't Voorhoofd net, braef gheset
Hoogh en breed, soo effen door en door
Als blanck yvoor.
't Welck de tijdt, aerdigh mijd,
En met rimpels nimmermeer beslaet
Dat schoon çieraet.*

3.

*Als twee Sterren teyst'ren u ooghjes,
O DIAEN,*

*Daer twee Wijn-brauwen, als bruyne booghjes,
 Rondom staen,
 Door wiens glans,, ghy de Mans
 Tot het diepste van het herte wond,
 En maect ghesond,
 'k Acht de min, woond daer in
 Iae dat selfs Cupido schiet sijn schicht
 Door u gesicht.*

4.

*'t Roos-roode mondtjen omcingelt met lippen
 Van Corael,
 Daer u den aessem so traegh uyt komt slippen
 't Elcken mael,
 Dat het schynd,, datse pynd
 Om te blyven in het schoon ghebouw,
 Van haer Iuffrouw,
 En daer niet, eer uyt schiet
 Ofse styght myn suyvere Godin,
 Ten neus weer in.*

5.

*'t Halsjen heeft selver Natura doen çieren,
 Daer het blauw
 Van schoone Aderen door komt te swieren
 Blanck en flauw,
 Of het waer,, Een pylaer
 Van Albaster, Peerl, Yvoor of snee,
 Sacht en gedwee.
 Dus besneen,, Syn u le'en,
 Vol çieraets, vol alle geestigheen,
 Van top tot teen.*

SIDONIA komt uyt.

SIDON.

Wat lieffelijcker stem heb ick terstond ghehoord,
Die my, mijn Ziele heeft tot soete vreughd bekoord?
Wel Iuffrouwen, zijt ghy 't, die als twee vreemdelinghen
My hebt soo seer vermaeckt met spelen en met singhen?
Waer komt ghy doch van daen? of werwaerts denckt ghy heen
Dus schoon, en vreemd ghekleed te reysen met u tweeën?

DARAI.

Eerwaerde Koningin, wiens lof toch alle daghen,
Door d'heele Wereld word met groote roem ghedragen,
Wy wenschen u gheluck, heyl, voorspoed, en geneughd
En wat ghy wyders vande Goden wenschen meughd.
Wat uwe vraegh belanght, den antwoord sult ghy hooren.
Wy zijn ghesusters uyt *Salmatien* ghebooren,
Van jonghs gheoeffend in het spelen en Musijck,
Waer uyt wy onse lust beyd schiepen te ghelijck.
En hebbende ghehoord soo vande loflijkheden
Van u, mijn Vrouw, als van u Dochters brave zeden,
So hebben wy ghedacht, dat onse dienstbaerheyd
Kon op gheen beter plaets, als hier zijn aengheleyd:
Dies komen wy mijn Vrouw ons beyder dienst aanbieden,
Soo veer 't magh met de wil uws Majesteys gheschieden.

SIDON.

Ghy zyt seer wellekom, en ick verseker u,
Dat ghy u lust en rust in 't Hof sult vinden nu,
Vermidts mijn Dochter oock dees loffelijcke konste
Heeft van haer kintsheyd af ghedraghen groote gonste,
En ick bedanck u seer, dat ghy soo veer van daen
Gekomen zijt, om ons u dienst te bieden aen.

GARAY.

V deughden wijd-vermaerd, u schoonheyd uytghenomen,
Bedwinght de braefste van de Wereld hier te komen,
Wt lust om u te sien, wat wonder ift, dat wy
(V biedend' onse dienst) ons voeghen oock daer by?

SIDON

Ghy zijt beleefd en heusch, hoe noemt men u doch beyde?

GARAI.

Garaide is mijn naem, mijn Susters is *Dareide*,
Beyd willigh t'uwen dienst.

SIDON, Lardenie waer heen

Dus haestigh? waend ghy hier dus vroegh te zijn alleen?

LARD.

Ontsuldight my, me Vrouw, ick had u niet vernomen.
Wel hoe? wat' s dit? zijt ghy van d' Hemel af-ghekomen?
Dat ghy sulck Hemelsch schoon gheselschap met u voert?

SIDON

Of ghy in 't erenst spreeckt, dan of ghy met my boert,
Weet ick niet Hertogin, maer segh dat dees Iuffrouwen
Den wijsten sijn verstand, wel licht begoch'len souwen,
Soo met haer spel en sangh, als schoonheyd van ghelaet!
Dat boven alle vreughd van dese Wereld gaet.

LARD.

Ick sal 't u Dochter aen gaen dienen, ondertussen
Moet ick haer alle beyd tot wellekomst eens kussen,
Gespeeltjens wellekom, wiens seldschap ick begeer.

DARAID.

En wy bedancken u voor uwe heusheydt seer.

LARD.

Iuffrouwen blijft wat hier, ick sal stracx wederkeeren.

GARAIE.

Seer qualick kan men u gheselschap hier ontbeeren,
Dan so ghy, als ghy quaemt, *Diane* met u bracht,
Met groot verlangen soud ghy van ons zijn verwacht.

LARDEN.

Wel aen, ick ga en meen, haer voort met my te leyden.

DARAID.

Wy sullen hier met smart u wederkomst verbeyden.

SIDONIA.

Iuffrouwen is u op u reys niet vremts ontmoet?
Verhaeld ons daer wat van, het kouten valt seer soet.

DARAID.

Niet anders Koningin, als dat van alle zijden
Ons moeten Ridders, die nae *Florisel* toe rijden,
Om u te wrecken weer van u gheleden hoon,
En dan u Dochter weer te krijghen tot haer loon.

DIANA uyt.

Ay my! wat zilver-Bergh verthoond sich voor myn ooghen?
Mijn flauwe Gheest verdwijnt, myn Ziel is opghetoghen,
Wat schoonheyd ist, dien ick hier in een Maeght bevin?
't En schijnt gheen Mensche, maer veel eerder een Goddin.

SIDONIA.

Diaen siet wat ick hier brengh om u te vermaken,

DIANA

Voorwaer het gheen ghy brengh zijn geen gheringe saken,
En Moeder ick en weet niet hoe 'k in al mijn leven
V danckbaerheyd ghenoegh sal voor u sorghe gheven.

DARAID

Wy groeten u Princes,

GARAIE. Als al des Werelts roem,

DARAID.

Dien ick de *Phoenix* van de schoonste schoonheyd noem.

DIAN.

Ghy eert my al te veel, staet op en laet dat rusten,
En voeghd u by ons t' seet tot onser aller lusten.
My dunckt u hand is koud, u aengesicht is bleeck,
V verwe die versterft, hoe ist? sijt ghy soo weeck,
Sy antwoord niet een woord, dit kan ick niet versinnen,
Garaye seght wat let doch u Met-gesellinne?
Word sy oock dickwils met dit lijden dus gequeldt?

GARAIE.

O neen mijn Vrouw, ick sach haer noyt aldus ghesteld,

LARDEN.

Ick sal ons inder yl wat water loopen halen.

SIDONIA.

Ach! sou mijn hooghe vreughd soo yligh neder-dalen.

DIANA.

O Goden! sou dan wel mijn teghenwoordigheyd
Een oorsaek wesen van dit nieuw gesproten leyd?
Ach! sal ick op dien dagh, doen ick haer gingh verkiesen:
Voor myn Met-ghesellin, haer wederom verliesen?
Dat hoop ick nimmermeer.

DARAI.

Vergheeft my doch *Diaen*
 Den arbeyd dien ick u, helaes heb aenghedaen
 Tot mijnder eerster komst, vermidts mijn bangigheden
 Herkomen van 't ghesicht van uwe schoone leden.
 O ciersel van de Wereld! u glans had my onsteldt,
 Ghelijck de blonde Son de sachte Sneeuw versmelt.
 V schoone schoonheyd, wiens volmaecktheyd onbegrijp'lijck,
 En onverhaelber is, besagh ick al te rijp'lijck,
 Dat heeft mijn kracht ontkracht, dat heeft mijn Ziel ontsield,
 Dat voor den Altaer van u deftigheden knield.

DIAN.

Vriendinne ghy zijt selfs, soo loffelijck van gaven,
 Die de Natura heeft in uwe Ziel begraven,
 Dat ick noyt Mensche sagh soo treffelijck verciert
 Met schoonheyd onghemeen, en deftigh ghemanierd.
 V leden munten uyt van boven tot beneden,
 Hoe kond ghy u dan noch verwonderen met reden,
 Soo om mijn schoonheyds wil (soo groot niet als ghy waend)
 Dat ghy derhalven soud onstellen u ghedaendt?

SIDON.

Nu luffrouwen, mijn tijd is (schijnt 't wel) overleden,
 Derhalven moet ick weer nae mijn Palleys toe treden,
 Houdt u hier wat by een, vermaeckt u soete jeughd,
 Met spel, met praedt, met sangh, en alderhande vreughd.

GARAIE

Wy wenschen u go'en dagh, en dancken met eerbieden,
 V, voor de gonsten die ons in u Hof gheschieden.

LARD.

Ach liefste Suster! hoe was ick met druck bevanghen
 Doen ick verbleecken sagh u purper-roode wanghen!
 Ick was mijn selvers niet, soo seer was ick verbaest,
 Noch dunckt my dat u druck my door de leden aest,
 Ey steld u doch gherust, en wilt u hart vermaken,
 Want dat is 'tghene daer wy hier alleen na haecken.

DARAI.

Me Vrouwe ghy verbaest my door de groote gonst,
 Die ghy aen my betoond, vermidts ick raed noch konst
 Weet om u te voldoen.

LARDEN.

Ach wilt daer voor niet vresen,
 Ghy sult my wel voldoen, soo ghy wilt vrolijck wesen.

DIAN.

Darayde seght my doch, wat docht u dat ghy saeght,
 Doen ghy stracx van u self in die beswijmlingh laeght?

DARAIE

My docht, Me Vrouw, dat ick een sachte dood sagh komen,

Waer door ick met een vreughd wierd yligh opghenomen.

DIANA.

Dat kan ick niet verstaen,

DAR.

De dood, (tot 's menschen leet,
Heeft met de beeldenis uws schoonheyds sich bekleed,
Waer me sy sterven doet die yverigh aenschouwen
V Hemelsche ghesicht, o *Phoenix* aller Vrouwen,
Derhalven heeft Me vrouw het seer wel overleyd,
Dat sy de Ridders 't sien van haer ghesicht ontseyd:

't Welck onghetwyfeld haer sou tot de Dood ghedyen,
Dewijl de Maeghden selfs hierom dus moeten lyen.

Trompetten blasen, SIDONIA en CLEOPHILE uyt.

SIDON.

Siet Dochterken, hier komt de trotsche Koningin
Cleofile, in wien ick veel ghehouden bin,
Ons doende dese eer, van ons in onse hoecken,
Soo verre van haer Landt uyt liefden te besoecken.

DIAN.

Groot-machtigh Koningin, ick heet u wellekom,
Hoe sal ick dese gonst verghelden doch we'erom?

CLEOF.

Wtmuntende Princes, cieraet van onse tijen,
O schoonheyds hooghste pronck, al *Venus* hovaerdyen,
Die vande Wereld zift het cierlijckste cieraet,
Waer op Natura selfs een voet te hoogher gaet.
Hoe seer ben ick verheughd, dat d' Hemel wou gedoghen
Dat ick u schoonheyds glans mocht sien met dese ooghen!
O Zeyl-steen! die het hart der Mannen niet alleen,
Gheweldigh na u treckt, maer van een yeder een,
De Goden hebben u, dewijl het hun behaeghden
Gheschapien tot de roem, en kroon van alle Maeghden,
Hoe seer ben ick verblijd, dat ick hier by u ben,
Van wiens gheselschap ick mijn selfs nau weerdigh ken.

DIANA.

O wel-berede Vrouw, vol alle loflijkheden!
Wt wiens beleefde mondt, een stroom van brave reden
Te vloeyen schijnt, ick ben den lof int minst niet waerd,
Die ghy my gheeft alleen, door u beleefden aerd,
Om te betoonen dat in yemandt te verheffen
Met woorden schoon gepronckt, ghy elck kond overtreffen:
Hoewel ick het nochtans voor groote gonsten houw
Dat dese heuscheydt daeld van sulcken grooten Vrouw.

CLEOF.

Neen Goddelijcke Maeghd, al had ick duysend tonghen
Die al tot uwen lof, en roem ghestadigh songhen,
Noch sou 'k in minste niet volkomen beelden af
De schoonheyd die Natuer u schoone Lichaem gaf.

SIDON

Ey lieve, laet ons doch die reden varen laten,
Komt, sit een weynigh neer, laet ons wat anders praten.
Ghesusters komt wat by, en laet ons het ghequeel
Eens hooren van u Luyt, u Cijter, en u keel.

GARAY.

Alst wy 't gheselschap daer yets moghen met vernoegeen,
Wy sullen garen ons naer uwen wille voeghen.

*DARAIDE ende GARAIE Singhen en spelen,
op de wijze: Soder yemand vraeghd wie hier leyd begraven.*

O Ghy Hooge Go'on!
Daeld nu hier beneden
Wt u blauwe Throon,
Vol van vrolijckheden.
Daeldt, verlaet u weeld,
Vlucht uyt u ghebouwen,
Om dit lieve Beeld
Nechtigh aen te schouwen,
Wiens schoonheyd onghemeen,
Soo van lijf als le'en,
V terstondt verbasen souw,
Soo dat ghy met een
Segghen soud door re'en,
Is dit Beeld een aerdsche Vrouw?
Soo laet den Hemel rusten
Met haer verweende luften,
Dese lust gaet boven al,
Wy sullen nae vermoghen,
Trachten ende poghen
Hier te blijven in dit Dal.

2. Om heur Hayren blond,
Om haer gitte Ooghen,
Schoon verciert in 't rond
Met twee kleyne Boghen,
Om haer lieve Mond,
Daer de soetste douwen,
Die den Hemel gond
Hare lust-hof houwen,
Om haer ronden Hals
Die veel blancker als
Haghel is of schoon Yvoor,

Om haer braef ghelaet,
 Daer de wellust staet
 In gheschilderd door en door,
 Yverigh aen te schouwen,
 Soud ghy u hier houwen
 En den Hemel laten staen,
 Want ghy soud vertrouwen
 Dat dese vreughden souwen
 's Hemels vreughd te boven gaen.

3. Schoone Koningin!
 Voedsel van mijn klachten!
 Borne van mijn Min!
 Spijs van mijn ghedachten!
 Dien ick heb soo seer
 In mijn hart verheven,
 Sult ghy mij niet weer
 Loon van Minne gheven?
 Mijn getrouwigheyd,
 't Vwen dienst bereyd
 Hebt ghy langh ghenoegh ghesien,
 Sleutel van mijn rou,
 Mach my: (o mijn Vrouw,)
 Gantsch gheen vreughd van u gheschien?
 Sal ick dan in ellenden
 Klag'lijck moeten enden
 't Soetste van mijn jonghe Ieughd?
 Schoone wilt u beraden,
 Gunnende my ghenade,
 En mijn wel-verdiende vreughd.

CLEOF.

Voorwaer Me-Vrouw *Diaen* den Hemel is u gunstigh,
 Seght doch, van waer hebt ghy dees Iuffrouwen dus kunstigh
 Gheoeffend in het spel, en Hemelsch soet gesangh?
 't Verdroot my nau, al hoord' ick 't al myn leven lang.

DIAN.

Soo veer 't den Koningin gelieft haer af te vraghen,
 Sy sal den antwoord met beleefdheyd met haer draghen.

CLEOF.

Iuffrouwen (dat ick niet met vraghen ga te wijd)
 Seght my doch in wat Landt dat ghy gheboren zijt.

GARAY.

Beroemde Koningin, uytmuntend in de reden,
 Soo wel als inden glans van wel-ghemaecte leden,
 Wy zijn ghekomen uyt het Koningh-rijcke van
Sarmaten, om ons dienst Me-Vrouw te bieden an,

Waer na mijn Suster had by namen groot verlangen,
 En met een gunstigh oogh heeft sy ons beyd ontfanghen,
 Hier heeft myn suster sterck haers schoonheyds glans belonckt,
 Het welck haer flauwe borst heeft met haer min ontfonckt,
 Ia soo, dat het haer heeft sinnen gantsch gheplonderd,
 Waer van ick dapper met den eersten was verwonderd.
 Maer Koninginne, die van d'Hemel schijnt ghedaeld,
 In wien Natura heeft volkomen afghemaeld
 Haer gaven, rijck en groot, soo in bevalligheden
 Van wesen, van ghelaet, en treffelijcke zeden,
 Als in de kennis van d' onschatb're witte deughd,
 Ick voel de selfde sieckt oock in mijn ionghe Ieughd.

CLEOF.

Voorwaer dat' s wel wat vreemds, dat Iuffers op Iuffrouwen,
 Gantsch teghen haer Natuer en aerd verlieven souwen.

DIANA.

Haer Suster is oock soo, Me-Vrouw dit' s haeren aerd
 Die op my is verliefd, ghelijck sy selfs verklaerd.

CLEOF.

Och wilden my de Go'on soo grooten gonst betoonen,
 Dat sy soo willigh was om steeds by my te wonen,
 Gelijck haer Suster blijft, uyt liefd' by u, Me-Vrouw!

GARAIE.

Ghelooft dat ick gheen grooter vreughde wenschen souw.

CLEOF.

Soo veer 't u dan Princes gelieft haer my te schencken,
 Geen aengenamer gaef kond ghy voor my bedencken.

DIAN.

Dewyl 't vertrecken haer (Me-Vrouw) is aenghenaem,
 En sy, tot u vermaeck, u dunckt soo seer bequaem,
 Dat my u Majesteyt selfs heeft om haer ghebeden,
 Hoe kan ick Koningin haer weyg'ren u met reden?
 Dus of ick haer schoon nood verlate om haer konst,
 Begeer ick niet te min, tot teycken vande gonst
 Dien ick me-Vrouw toe-draegh, haer willigt t'over-dragen,
 Om uwe Majesteyt daer mede te behaghen:
 Me-Vrouw die neemse met, en sooder wijders yet
 In mijne macht bestaet, 't is al tot u ghebidt.

CLEOF.

Ick danck u heusheyd seer, en sweer u by mijn Kroonen,
 Dat ick u dese dienst dryvuldigh sal beloonen.
 Wel Edele Iuffrou, u neem ick nu voortaan,
 (Met wil vande Princes) dan in mijn diensten aen.

GARAI.

Liefwaerde Koningin, uyt Liefd sal ick u dienen,
 Soo langh den Hemel my het leven sal verlienen.

LARD.

Me-vrouw alst u beliefd, de Maeltijd is ghereedt.

SIDON.

Kom, gaen wy dan te saem, 't is tijd datmen wat eet.

Tusschen-spel. Tvveede Wtkomst:

Ian Soetekauw, Tryn Appelmongts, Griet Hang-lip.

Ian Soet.

ICK wensch jou allegaer bescheijelyck genavend,
 Iy weet myn boodschap wel, deynck ick, ick sel uyt vrijen gaen tavond
 Na die moye, dicke, vette, bolle, gryse, grawe, bonte, blawe meyd
 Daer mijn Moer my huyen ochtent van het eseyd,
 Ich heb myn paeske pronck aen etrocken, met ien rampuyt an myn Sleuyer,
 Ia wel wat dunckt jou kyere, hoe sel ickt aenlegghen as icker heen keuyer?
 Sel ick oock (om ien malbade te wacken) ienige Speulluy me dragen
 Neen, daer mocht d'een Iymstang of d'aer komen, die my met ien pistool wod wegh jagen,
 Gelyckt dees daeghs mijn buer vrijer beurd is, *quam* dat niet schoon
 Dan doch de Meyd was sukken loflycken eer niet gewoon,
 So *quam*'t by, o bloed van gangsen, hoe sel ick het maken?
 Mocht ick myn eygen sin volgen, ick sou het vrijen staken:
 Maer myn Moer leyd my alle daegh aent hoeft te lellen, en te hassebassen,
 Heer! je word sukken grooten knecht, seyde, en jou baerd begint so te wassen
 En mien jy my altijd op de asse te sitte, ic selje dat wel aers brouwen
 Iy selt beget uyt vrijen gaen, of de Duyvel sel de kaers houwen,
 Ia wel, wat sal ick doen? ick ken haer 't spreken niet beletten,
 En moet ikker an, en sel ikker an, so mach ikker mijn lyf na setten,
 Wat dunckje van mijn kraegh, isse niet moy geset op sen spaens?
 Ha, dats de nuwe mode, so gaen de vrijers nu deurgaens,
 Mijn kousse bangden lang, en daer ien korte mangtel by,
 As ik die beschyte sou, dat deed ick van loutre schelmery,
 Ich bin al moytjes uyt edoft, nou ick magh gaen bijer,
 Wie weet offe nou niet veur deur staet te wachten na ien vrijer.

Hy gaet na de Vrysters deur, die gesloten is.

Al weer de Deur toe, daer het suck moyer weer is,
 Ia wel, ick segh waraftigh, dat dit wel ien spytige Meer is,
 Ist van al sijn leven wel eschied? het Maentje schijnd,
 De lucht is klaer, 't is het moyste weertje datmen vijnd,
 De straten bennen so glad as ien Elpenbien,
 En deuse lieflijke Truy komt noch niet iens uytsien.
 Wat mach het doch wesen datse dus binnen blijft?
 Ick loof ommers niet datse nou sit heur Tin en vrijft
 Op ien goe Sundagh, neen dat' s Vrydaeghs werckje staegh:
 En (om de waerheyd te seggen) 'tshuren is voor al ien sterke plaeg.

Wat machger dan wesen? offer oock een Vrijer by is
 Die haer in huys wat vrijd? neen, dat deynck ick niet dat waer is,
 En isser dang gien Vrijer by, en sose van 't wercken leegh is,
 Slapen doetse niet, wat plaegh offer dan inde weegh is?
 Ha! nu deynck ick watter schuylt, dit sullen wis de re'en zijn,
 De verbrangste Meysjes willen altijd so besuckt ghebe'en zijn,
 En 't mach niet deur de beugel, so qualick als ick dat doen kan,
 Want ick ben gantsch niet ter tael, en met woorden moetsese voe'n man,
 Wat raed gaet my dan an? so Soetekau nochtans gien wijf krygt,
 Ier ien half jaer ten eynde gaet, de siel wel hiel uyt zijn lijf styght.
 Nu het beste moetmen evenwel hopen, ja wel dat ick
 Noch ien reys an klopten, souse wel open doen schat ick?
 Bat ia, waerom souse niet? wangt siet,
 Om de waerheyd te seggen, ick ben sucken leelijcken Vrijer niet,
 En waerom souse dan gien sin in my hebben? welhey,
 Wy benne noch jonge luytjes allebey,
 En hebben noch veur hangden het pit van onse krachten,
 Neen, neen, sy sel al luyse leegh na mijn staen te wachten,
 Ia wel ick sel 't bylo wagen, al souwer ien kijnd van komen,
 Dat koster na toe, wat staen ick hier oock lang te dromen?
 Wie weet of ick daer binnen gien open Hof vijnd?
 Dats ien soet Vryers klopje, dats vande nieuwe snof kijnd,
 Soo verbrancxt as ick hoven kan, wie sou myn daer veur an sien,
 Maer datje nou iens saegt, hoe ickse genavond kan bien,
 Iy soudje verwongd'ren soo fray as dat toegaet,
 Wel, ofse noch niet komen wil deynck ick? ick bin dit wachten schier moe maet,
 Ien mensch isser seper wel qualick an, die gien Wijf het,
 Veel houwen van 't vrijen, maer my dunckt dat het niet veel om 't lijf het
 Dus te lopen dwarlen langs de straet, en dan noch ien spytig angtwoord
 Te krygen, neen kijnd, dat diend my niet, ien yeder ga daer me nae zijn verstangd voort,
 Maer ick scheijer uyt.

De Vrijster kyckt uyt het veinster.

Ha! daer isse, myn eygen Sangt,
 Myn hart, myn troost, myn lijf, myn ziel, myn ingewangt,
 Hoe staet het leven al, myn engeltje, myn eygen schaepje?

Tryn.

Wel wat rijdme defe brief, wat dit verbrangste aepje,
 Reutelt iou de Keij (deynck ick) wat hoe staet deuse gheck
 Dus te ratelen voor de deur? en laet sijn beck
 Gaen, gelijk een Tellenaer syn aersgat,
 Wel wat mien jy wel? me dunckt dat jy terstond al waers schat

Asmen jou ien reys lieflijk ansiet, neen kijnd, dat gat en boortje niet,
Al jou smeken, en al jou vlaijen magh my bekoren niet,
Gaet vry voor ien aer deur, daer geefmen twee sticken.

Ian.

Wel hoe hartje, hoe liefje? hoe sel hum dit schicken?
Ick spreek jou immers soo lieflijk toe as ick kan,
En wilje dat noch niet nemen voor vol an?
Hoe sal ick het dan maken, seght, myn Vriendelyckheyd?
Ich hebje soo verbraxst lief, en geefje my dan suck bescheyd,
Dat 's ommers gien roy.

Tryn.

Hoe sou ick aers segghen?
Wat deuse melck-muyt hier, jy meught wel gaen legghen
Slapen, verstaeye dat wel, dat 's ruym soo goet,
As datje hier komt de vlag voeren, gelyckje doet,
En scheerd de geck met de Meysjes
Maer ick loof jou dat, kom jy noch ien reysjes,
Ick sel jou ien worst braen, of wat aers lieren, looft dat vry,

Ian.

Ey niet myn hartje, weest doch met my te ly,
Hoe benje dus kraftigh quaed? men moet ommers wel ien beetje vrijen.

Tryn.

Vryd waerje wilt, maer jy meught mijn huys wel mijen,
Want ick sieje veel liever gaen as komen,
En (om de waerheyd te seggen) wist ick, dat ick te nacht van jou sou dromen
Ick sou niet iens te bedde gaen, is dat gien groote liefde.

Ian.

Seght dat niet mijn beckje, datje my iens gheriefde
En deed de deur op, ick wist jou al myn leven danck.

Tryn.

Al jou leven knecht, dat 's vry al wat lanck,
Maer wat benje voor ien langst, die dus uyt vrijen gaet,
Iy bent seper niet waerd datmen jou in lijen laet:
Hoe hietje Prins, Keuningh, Kayser, Graef, Ruyter, Lanxst, Kaer?
Hoe hietie man? Ick begin vry wat te verlieven
Op iou moy afsicht, nou misschien of ick iou ging gherieven,
Segh op as ien nan.

Ian.

't Is Ian Soetekauw, iou eyghen Sint Ian,
Die jou soo besuckt lief het dat hy niet dueren en kan,
Ey mijn hartien doet de deur op, laet myn iens kijcken,
Iou versulverd aesingt, dat men by de Maen wel magh gelycken:
Och! datje wist hoe diep datje in mijn hart staet,
Iy soud seggen, ick doe qualick, dat ick de knecht in deuse smart laet
Ick magh my over de goe Slocker noch ontfarmen,
En 'tlieve blancke lijf eens lieffelijck omarmen.

Tryn.

Wel ick loof ommers niet dat jy Ian Soetekauw bind,

Die daer op 't Kamper-hoofd woond, Trijn Aryaens kind
Meen ick, dat moye mannetje met syn kruyft haer.

Ian.

Ia, die man bin ick selfs.

Tryn.

Wel Ian Soetekauw, wel vaer,
Ben jy dat, ick kon jou by mijn keel schier niet,
Wel hoe man dits ommers jou manier niet,
Dus laet op straet te gaen, en dat in de nacht,
As alle luy te bedde zijn, wat ick en acht
Ommers niet dat ghy alriets gaet vrijen.

Ian

O bloemerharten ick kan my niet langher lijen,
Ick segh jou dat Trijntje, ick word altemets nuwelijck
Voor mijn veurhoofd, 't is seper al te gruwelijck
As my die buyen an komen,

Tryn.

Wat ja, dat kan ick wel dencken,
Iy selter jou ionge sinnen noch ien reys om krencken,
Niet waer Vaer?

Ian

Nou, alle ghecken la varen,
En kom ereys of, wy selle jou dat wel aers klaren,

Tryn.

Ia wel, dat ick nou so gheck was dat ick of quam,
Wat soud dan wesen, segh Ian Achterlam?

Ian

O wy souwe soo soet vrijen, quam jy maer inde poort.

Tryn.

Ia wel, ick segh waraftigh, wat ien mensch oock niet en hoort,
Dit hippe-klinckje, dat ierst uyt den dop komt ghekropen,
Wil al me beginnen na ien Vrijster te lopen,
Ist van al sen leven wel eschied? wil jy al me na ien Meyd sien?

Ian.

Ia woerom niet? hoe na mien jy dat ickse gien bescheyd bien
Sou komen, soo wel as ien aer, wat sou my deeren doch?

Tryn

Datje te jong bend, en datje soud moeten leeren noch.

Ian.

Te jong! niet ien haer kijnd, datje dat miend,
Kuycken vleys smaect soet, en dat is 't geen de Meysies diend,
En dat ist noch allien niet, jonge luy meugen lang gezond leven
As d'ouwe luy iou aers niet as ien diel gerochels uyt de mond geven
En sitten te kucchen by de haert, dan hebbese hier en daer de gicht
Dan pijn inde Lenden, dan ghebreck int ghesicht,
Altijd schorter wat an, maer sucke ionge lier maets
As ick, en mijns ghelijck, die weten vry wat mier raedts,

Die springen over ien heck, die hebben t' pit van heur krachten
En tbeste van heur tijd noch ierst te verwachten,
Die benne graegh om wat te winnen, en swarigheyt te verbijten,
En mijn ionge ieughd meugh jy by iou levendige lijf niet verslyten,
Hoe wilie doch beter, en sucke ionghe baesies
Die bennen aers noch aers as nieu ghemaecte Kaesies,
Want se benne goe koop, en se moghen langh duren,
Se benne soet van smaeck, en bedrijven iou seldsame kuren
Houme dat ten besten: Maer daerentegen d'ouwe Kaes
Is gheweldigh duur, en sy word haest der wormen aes,

Soo ist met d'ouwe Vrijers oock, wangtse niet wel
 Goe koop te krygen zijn, vermits sy al te fel
 Achterwaerts deyncken, wat daer na noch volgen moght,
 En (om de waerheyte te seggen) daer heb ick noch niet iens op edocht.

Tryn.

Iy keund praten as Brugman, trouwen iy wetet uyt te leggen,
 Maer al wistie woorden as backstienen, balcken an twie te seggen,
 Soo selie niet kallen, datie my sult aers doen ghelooven
 Dan dat het Hijlicken ien Meyd van al haer vreughd sou berooven.
 Ick weet wel hoe ick het heb, maer niet hoe ick het sel krijghen,
 Als ick ehylickt ben, moet ick na mijn Mans hoeft nijgen,
 En dat en diend me niet, ick hebber soo veel ekend
 Die doese Vrijsters waren, tot alle vreughd waren ewend,
 En mit datse hylickt waren, wierdent radt weerom ewonnen,
 En sy hebben niet dan droefheyd in plaets van vreughden evonnen,
 Daerom hou icker mijn gheck me, en ick deynck ongebonden best.

Ian.

Of het ien al qualijck gaet, volght dat iuyst al de rest?
 As de mannen dood zijn, twær de weeutjes leed, datse niet souwen
 Eer 't half laer om is, weer een ander trouwen.
 Het is ien soete neringh, wat meugh iy doch veel grollen,
 De Hongden bijtender malkanderen om, datse inde geut rollen.
 Was 't onghesongd, de Doctoren in de Medecynen, souwen met hopen,
 (Of sy een been om ien duyts kosten) soo niet om een wijf lopen:
 En wast songde (deyncht dat vry) de Pastoren en Popen,
 Bleven wel onghelijck, daerse nou niet garen alleen slapen.

Tryn.

Iy praet malle-Mans praet, my dunckt dat Soetekau wel groen is.

Ian.

Ist anders niet malloot, iy weet noch niet hoe het te doen is.
 Iy bint te geck om inde Werelt te wesen, sou ien Meyd asse iong is
 Leven as ien Totebel, niet weten wat ien sprong is,
 Poep, dat ick ien Meyd was, ick most ien Karel altemet in de nood gherijven,
 Met ien ding ie weet wel wat, iy saeghter iou leven niemand van dood blijven.
 Men kan alle dage gien honsvot wesen, sey de man, en hy wierp ien duyts te grabbel.

Griet haecx

Wel ist noch niet lang enoegh? wat hebie daer voor gerabbel?
 Ick seghie kom af, of ick haelie met ien eynd holds.

Tryn.

Wel ick koom Moertie, Gort segen ons, hoe raesie dus outs?
 Genacht Ian Soetekauw, ick beveel iou den Heer.

Ian.

Genacht mijn Engeltie, wanneer sie ick iou Heer?

Tryn.

Maer, morgen avond selie myn hier veur deur vijnen,

Ian.

Wel ick beloofst iou, ick sel altijd hier verschijnen.

Slaept gerustliĳk, en droomd genughliĳk, selie? droomd *van* ien vrijer

En soo ick van ien vrijster droom, word ick noch helft te blijer.
 Wel wat duncktje volckje, had ick 't daer niet lustigh op de gang,
 Ick wou dat het morgen avond was de tijd valt my te besuct lang
 Krijgh ickse allien, ick gis dat de luy my wel kennen,
 Ien quae steeck is haest te wege gebracht, asser gien schepers bennen,
 Het Meysjen ist beget waerdigh, 'tis ien dier oft uyt ien Albaster edrayt// was,
 Ick wou niet veul, maar ick wou dat ick mit heur in ien Hoppye-sack enayt// was.
 Nou ick magh mijn Moer gaen vertellen hoe ick al bin evaren
 Die selme wel raen, hoe ick de saeck opsen elf-en-dartigst sel klaren

Tweede Handelinghe, Derde Uytkomst.

DARAIDE, LARDENIE.

DARAY.

HOE kander swaerder pack ter Weerelt zijn te draghen,
 Als wonden van de Min, en niet te moghen klaghen?
 Ick leef ghelijck een schim, ick soecke na de dood,
 En weet niet wat ick wil, so seer ben ick in nood.
 Ick sie mijn lieve Lief gestadigh voor myn ooghen,
 Die my te helpen heeft alleen in haer vermoghen:
 Ick leve in de brand, de brand is 't gheen my voed,
 Ghelijck in 't heete vuyr de Salamander doet:
 Sy toond my alle gonst, soo wel met doen als segghen,
 En noch derf ick mijn Min, haer niet te voeren legghen.
 O dubbel bitt're pijn! Ick teer mijn selven uyt,
 Ick quyn door bleecke rouw, ich rammel in myn huyl.
 Ick sterve daer ick gae, en soeck ick te ghenesen,
 Dat sorgh ick sal myn dood, en mijn bederven wesen:
 Want so mijn schoone Son, in 't minste wist, hoe dat
 Hier onder 't Vrouwen kleed, een Man verborghen sat,
 En dat ick soo door list van dees vermomde kleden
 Genoot het schoon gesicht van haer uytmundheden,
 Helaes wat gingh my aen? Ick weet sy my verstiet,
 En blijf ick dus bedeckt, sy kend mijn quellingh niet,
 Hoe kan de schoone my dan lossen uyt de pijnen?
 Verhael ick haer mijn Min in Vrouwelijcker schijnen
 Sy acht het boertery, en tuylt daer weer op an,
 Vermits een Vrouw niet op een Vrouw verlieven kan.

Dus hoe ick 't maeck of schick, myn saeck gaet al verloren
Och Hemel! was ick noyt van Vrouwen lijf gheboren!

LARD.

Wel Sufter hoe dus droef? ghy schijnt gheheel ontsteldt,
Verberghd ghy mijn u smart! ey seght my wat u queldt,
Ghy hebt mijn groote gonst genoeghsaem konnen mercken
In al mijn ommegangh, van woorden ende wercken,
En daerom bid ick u dat ghy my openbaerd,
Wat dat u teere jeughd dus dapperlijck beswaerd,
Ick sweer u, soo u hulp is in mijn macht gheleghen,
Ghy sult my vinden op het hoogst daertoe geneghen.

DARAID

Beleefde Hertogin, ick danck u hoogheyd seer
Voor uwe gonst, die my staet te beloonen weer:
Maer soete Speelghenoot, ick bid u laet my quynen,
Want ghy kond tot mijn sieckt gheen raet noch middel vynen,
De liefde van *Diaen* die worteldt in mijn bloed,
Die teerd mijn inghewand, d'ontmoedighd mijn ghemoed:
Wat hulp is tot die sieckt? sla ick op haer mijn ooghen,
't Is anders niet of my mijn Ziele wordt ontoghen.
En soo ick van haer ben, soo dunckt my dat ick sterf,
Elck uyr dunckt my een laer, als ick haer by-zyn derf.
O overschoone Maeghd! uytmuntende Goddinne!
Hoe is mijn teere borst vergifticht met u minne!
Ick loop ghelijck de Vliegh na 'tbranden van het licht,
Met vreughden in mijn doot, door 't sien van u ghesicht.

LARDEN

Darayde, wel hoe dus? hoe zijt ghy dus verslaghen?
Hoe kan een Maeghd een Maeghd soo groote min toe-draghen?
Daer moet wat anders zijn, ach berghd het niet voor mijn,
Een Maeghd kan tot een Maeghd so niet ontsteecken zijn,
Dat weet ick wonder wel, ontdeekt my doch u quellen,
Ick sal my in 'tghevaer (ist nood) mijns levens stellen:
Om u ten dienst te staen, *Darayde*, siet ick sweer
V alle hulpe toe, en bystand, by soo veer
V hulp gheleghen is in d'handen van de Menschen,
Ick sal u uyt de pijn verlossen naer u wenschen.

DARAYD

Ha tongh, splijt, spalckt aen twee, hoe kreund! hoe koockt! hoe knaegd
My 't zidderend ghemoed! wee mijn bedoefde Maeghd!
Mijn herte dat scheurd en barst, hoe brande my de darmen!
Ha Hemel! wilt u doch eens over my erbarmen.

LARDEN

Helaes my dunckt sy swijmd, is dit geen vreemd ghequel?
Het Lust-Hof vande vreughd is haer een droeve Hel,
Ick magh haer aensicht met wat koele water sprenghen,
En sien of ick haer weer kan tot haer selven brenghen.

DARAYD

Helaes!

LARDE.

Daraide, nu veriaeghd de ongeneughd,
En queeckt u selven op in jeughdelijcke vreughd.

DARAYD

Helaes *Lardenie*, de vreughd moet van my vluchten,
Want ick gheboren ben tot klaghen en tot suchten.

LARDEN

Vervrolijckt u doch nu, hier komt 't gheselschap an

DARAYD

Ick sal my tieren soo vol vreughden als ich kan.

II. Handelinghe. IV. Wtkomst.

CLEOFIE. SIDONIA. GARAYE. DIANA.

CLEOF.

WEL Edele Iuffrouw, nu moet ick my vervremen,
Dies kom ick, om van u mijn afscheyd voort te nemen.
V danckend op het hoogst voor d'overgroote gonst
Die my van u gheschied is door u soete konst.
Die ick verghelden sal (so veerde hooghe Goden)
Oyt gunnen dat ghy hebt mijn hulpe weer van noden,
En u Met-ghesellin, *Garaye*, neem ick met,
Op wien ick heb mijn lust en sinlijckheyd gheset:
Dien ick oock houden sal in eeren en in waerden,
Soo lang de groote Go'on my laten op der aerden.

DARAYD

Beleefde Koningin (in wien begraven leyd
De heussche heusheyd selfs) met alle dienstbaerheyd,
Die oyt een sterflijk Mensch ter Wereld wist te vinden:
Sult ghy myn t' uwen dienst door u beleefdheyd vinden.
Dan wijl myn Suster is ghesind te reysen voort,
Bid ick u vriendelijck, laet my met haer een woort
Noch spreken voor 'tvertreck.

CLEOF.

Dat hoeft ghy niet te vragen
Ghy mooght haer spreken na u eyghen wel behaghen.

DARAYD

Wel dan myn lieve Neef, ghy treckt nu hier van daen,
En sult nu met u Lief, u Koninginne gaen:
Dan ick blijf inde last, in 'tmidden van 't beswaren,
En derve noch voor eerst mijn selfs niet openbaren.
Dies bid ick u, dat ghy, dewijl *Diana* leeft,
En ick haer min vervolgh, geen Mensch te kennen gheeft
Wat tusschen u en my voordesen was besloten,
Op dat ick niet uyt al mijn wellust word ghestoten.

GARAYE

O Neef *Agesilan*, vertrouwd ghy my dat toe?
Ghy weet dat ick in als niet dan u wille doe,

Eer salmen 'thoohste top van *AEtna* 'tscheep bevaren,
Eer ick yet heymelijcx van u sal openbaren.
Maer o ghetrouste vriend, dien ick ter Wereld weet,
Ick bid u dat ghy my niet t'eenemael vergheet,
En soo ick weder uyt mijn Dool-hof kan gheraken,
Ick sal so haest ick kan my weder herwaerts maken,

Soo u dat oock ghebeurd? voeghd u dan weer by mijn.
 Want ick en kan van u, noch ghy van my niet zijn.
 Wel lieve Neef vaerd wel, het schijnd wy moeten scheidn.

DARAYD.

De Heer die 't al beheerscht wil veyligh u geleyden.
 En raectt ghy inde weeld, denckt dat hier een vertoefd,
 Die sich om u vertreck hart-grondelijck bedroefd.

CLEOF.

Wel Ed'le Nymphen gantsch volmaectt in alle deelen,
 Ick wil u d'hooge Go'on, en haer ghenaed bevelen,
 Die, wensch ick, dat haer gonst uytstorten op u landt.

SIDON.

Wy sullen u, Me-vrouw, gheleyden tot de strant.

III. Handel. I. Wtkomst.

FLORARBAN alleen uyt met een Schild daer de Phoenix op gheschilderd staet, aen d'arm.

FLOR.

TOT noch toe heeft mijn kracht met roem mijn hoofd bepereld,
 En doen verwinnen d'alder-sterckste van de Wereld.
 De deuchd geharnascht met een onvertsaeghd ghemoed,
 Zijn ware teyckens van het Adelijcke bloed,
 Dit hoop ick (*Florisel*, o alder-Ridd'ren bloem!)
 Te toonen duydelyk met d'alderhoogste roem
 Ghy hebt door gayligheyd mijn Moeders min ghenoten,
 Waer uyt ick (door de wil der Goden) ben ghespoten,
 Ick ben u speel-Zoon wel; maer dat my geensins queld,
 Vermids ick ben gheteeld door soo roem-waerden Held:
 En soo de hooge Go'on my gunnen langh te leven,
 Ick sal op 't Ridderlijckst elck een te kennen gheven
 Dat in mijn grootsche Ziel woond d'onvertsaeghdn aerd,
 Van die my heeft geteeld, door wien ick ben ghekaerd,
 En dus gantsch onbekend een stalen lof verwerven,
 Of myne hoogheyds lust met moedigheyd besterven.
 O *Florisel!* du Held, mijn Vader, doch onecht,
 Siet hoe u speel-Kind voor u eer en leven vecht.
 V speel-Dochter *Diaen* tracht daegh'lijcx u t'ontlijven,
 V speel-Zoon *Florarban* eer voor u dood te blijven,
 En mannelijck in 't veld te sterven; eer hy sou
 Aensien of lijden dat u yemand schelden sou.
 't Welck tuyghen moghen meer als vijftigh brave schilden
 Dan Ridd'ren onvertsaeghd, die u bevechten wilden,

Op hope van u Hoofd te brenghen herwaerts aen,
 En tot haer moordens loon te trouwen u *Diaen*.
 Maer 'tis haer wel vergaen, want wie ick kon gheraken,
 Die heb ick dese reys door wapens kracht doen staken,
 Verslagen, of ontmand, hun schilden af-gheleyd,
 En tot een spot van haer grootsch opgeblasendheyd,
 Al aen een Pyramyd hier voor het Hof ghehanghen,
 Als 't Rijghsnoer van al die *Diana* heeft ghevanghen:
 Dus denck ick onbekend, dus denck ick in den schijn
 En naem des Ridders met de *Phoenix* staegh te zijn,
 En niemand wat, van waer, of wie ich ben, verklaren,
 Tot dat mijn daden selfs my endlijck openbaren,
 Op dat mijn Vader de beroemde *Florisel*,
 Dien ick op d'hoogste trap van lof en eere stel,
 Sich op het minste niet behoeve te vervremen,
 Van mijn, noch voor sijn zoon, soud schamen aen te nemen.
 Holla, twee Ridders, en daer by de Koningingh
 Verselschap met haer Staet, dat heeft wat wonders in,

Derde Handelinghe, Tweede Uytkomst.

SIDONIA. GALTASAR. GUNDASTES. DARAYDE. LARDENIE.

SIDONI

NV seght de boodschap daer ghy zijt om uytghesonden,
 Volvoerende de last dien ghy hebt onderwonden.

GALTA.

De Koning van *Gaza* en *Bugie* die zend,
 Ons beyden aen u om een saeck u wel bekend
 D'eerst eyscht dat ghy hem tot u man gelieft te trouwen,
 Soo sal hy weder u voor sijn Monarcha houwen.
 En d'ander dat ghy hem u schoone Dochter gheeft,
 Waerom hy oock verdriets ghenoegh geleden heeft.
 Soo niet, ontbiedens u, dat ghy twee stoute Ridd'ren
 Sult soecken, die met ons, (voor wien de Reusen zidd'ren)
 In een besloten Kamp voort treden in't ghevecht,
 Om door hun krachten te verdedighen u recht:
 En soo u Ridders ons met Wapens overwinnen,
 Ons Princen stellen dan hun eysch uyt hare sinnen:
 Daer zijn hun zeghels, dat sy sullen nimmermeer
 So veer ghy ons verwind, u komen quellen weer.
 Maer soo ghy desen strijd niet willigh wilt aenvaerden,
 Word ghy door ons ontseyd ten vyere en ten swaerde.

SIDON.

Voorwaer de Koningen zijn seer onheusch en rouw,
 Dat sy met lout're kracht, dus trachten mijn, een Vrouw,

Te dwinghen tot haer wil, dan doch de tijd sal leeren.
Vertreckt, ich sal my wat beraden met mijn Heeren.

GUND.

Beraet u wijselijck, en neemt de Princen aen,
Soo hoeft ghy in 'tghevaer niet vande strijdt te staen

SIDON

Ick achte dat ick ben tot ongheluck gheboren,
En dat den Hemel is gantsch teghen my versworen.
Het eene droeve ramp is naulijcx van mijn deur,
Of't ander ongheluck dat klopt daer weder veur.
Onsaligh Koningin, wat sult ghy nu aenwenden?
Ghy zijt nu al u hulp en al u raed ten enden.
Eer ick met *Bruneon* mijn Echt te buyten gingh,
Ick sweer, dat ick mijn selfs eer aen een boom verhingh,
En soud ick d' ander hond mijn lieve Dochter gheven,
Ick namse liever selfs met dese handt het leven.
Helaes! wat sal ick dan? de Kamp-slagh nemen aen,
Wat Ridder is soo stout die sullicx derf bestaen?

FLORA

Me-Vrouw, ick bid u wilt soo voor de strijt niet vreesen,
Soo veer het u belijft ick sal den eenen wesen,
Die om u dienst te doen sal nemen by der handt
De strijdt met een van tween, tot welvaert van het Landt.

DARAY.

Me-Vrouw: *Darayde* is oock tot de strijt gheschapien,
Ich heb my van Ionghs aen gheoeffend inde wapen,
En ben gesproten uyt een Landt, dat my toelaet
Soo wel als alle Mans de Ridderlijcken staet.
Dus soo *Florarban* my die Ordere wil gheven,
'k Sal met hem inden strijt dan sterven ofte leven.

SIDON

Ick doe u beyde seer bedancken voor de deughd,
Die ghy my hier betoond in 't bloeyen van u jeughd.
De nood die is alleen de toetsteen van de vrienden,
Waerop men sien kan wie de meeste gonst verdienden,
En daer op toets ick u, en ick bevind u trouw:
Maer ghy *Darayde*, ach! ghy zijt een swacke Vrouw,
Ick had seer groote hoop, soo veer als uwe krachten,
Soo krachtigh waren als de gonst van u ghedachten.
Maer d'wyl dat niet en is, ick bid u laet het naer,
Want ick niet garen u sou stellen in ghevaer.

DARAYD

Me-Vrouw, ghy kend my niet, al schijn ick schoon geen krijgher,
'k Sal om *Diana* wil noch vechten als een Tijgher.
Ick bid de Ridder maer dat hy soo veel wil doen,
Als my de Ridderschap te gheven voor den noen,
Soo wil ick morgghen vroegh met hem hun beyd bevechten,
En wesen eeuwigh een verweerder uwer rechten.

FLORA

So veer 't den Koningin gelieft, manhafte Maeghd,
Het is een sake die my wonder wel behaeghd.

SIDON.

Heer Ridder ick beveel mijn saeck u en de Goden:
 Want ick u beyder hulp heb rechte voort van noden,
Darayde, by soo veer ghy wilt een Ridder zijn,
 Ghy sult het worden beyd met wil en gonst van mijn,
 En soo ghy beyde wilt u mijn Kampvechters toonen,
 Ick hoop met alle gonst u diensten te beloonen.
 En wat de rest belanght (ghelijck ick heb gheseyd)
 V ende Goden word mijn sorghe op-gheleyd.

FLOR.

Wel moedighe Princes, wy sullen van u saken
 Naer uwe wil en wensch, een goeden eynde maken,
 Met hulpe vande Go'on.

SIDON.

Komt gaet dan in met my,
 Op dat ik u versorgh van 't geen u noodigh zy.

Vertooninghen.

Daer de Koninginne verselschapt met Florarban ende Lardanie, Galthasar en Gundastes de Krijgh aen seyde.

I.

Sidonia vertroost door de Manhafte reden
 Van *Phoenix* en *Darayd*, stelt haer ghemoed te vreden,
 En seght den broeders de ghe-eychste stryden aen,
 Als Ridders hebbende om haer te weder-staen.

Galthasar en Gundastes op hun knyen legghende, willende Sidonia d'handen kussen: sy schoor-voetende.

II.

Dees Ridders zijn verheughd, sy achtend al ghewonnen,
 En groeten haer, eer 'tspel ten halven is begonnen,
 Door *Gaze* Koningin, weshalven sy verstoord
 Vertreckt, en teenmael niet na haer reden hoord.

Darayde word van Florarban Ridder gheslaghen, Sidonia gord hem het Swaerd, Lardanie de Spoor.

III.

Hier wordt *Darayde* tot een yeder eens behaghen
 Seer treflijck Ridder van *Florarban* eerst gheslaghen,

De Koningin gord hem het swaerd dat vlymich snyd,
Tot teycken van haer gonst, selfs aen zijn jonghe zyd.

*De Vechters alle vier houden hun bloote Degens kruys wys over malkander; Sidonia steeckt
haer twee voorste vingers op.*

III.

De Vechters alle vier beloven hier in 'tvechten,
Te onderhouden de ghewoonelijcke rechten.
Sidonia belooft by Eed' dat haer voor al,
Noch in, noch na de strijd ghelweld gheschieden sal.

III. Handelinghe, III. Wtkomst.

Sidonia uyt tusschen twee Raets-heeren, Darayde en Florarban Gewapend voor haer; Gundastes en Galthsar achter. Sidonia gaet zitten, de Trompetten blasen alarm, de vier Ridders vechten, Gundast en Galth. lyden d'onderlage.

FLORA

NV trotsche Roemers ist u tijd om te gheloven
Dat wy u beyd in kracht en heusheyd gaen te boven.

DARAY.

En dat de Koningin van ons verwinningh zy
Van u onred'lijck eysch ontslaghen ende vry.

GUND.

Wy kennen alle beyd ons van u hand verwonnen,
En 'tis ons leed dat wy de strijd met u begonnen.

GALTH.

En wat de Koningin belanght, die heeft voldaan,
Dus salmen nimmer haer hier weer op spreken aen.

FLORA

Wel moedighe Princes, om van hun dood of leven
Te strijcken 'tvonnis, is de macht u nu ghegheven.

SIDON

Ach ick bedanck u beyd, ick ben in u soo seer
Gehouden, dat ick't kan verghelden nimmermeer,
Ick gun haer 't leven; by so veer ick magh vertrouwen
Dat sy haer woord in als ghesinnigh zijn te houwen.

GUND.

Beleefde Koningin, u Majestejt sal sien
Dat watmen u toeseyd waerachtigh sal gheschien.

SIDON.

Laet ons dan binnen gaen, om rust voor u te vinden,
En Medecynen die u wonden voort verbinden.

III. Handelinghe, IV. Wtkomst.

DARAYDE, LARDINIE.

DARAYD

AGESILAN 'tis tijd dat ghy een wijl uyt treckt
Het Vrouwelijck ghewaed, dat uwe roem bedeckt,
Bedenckt u eyghen eer, wat wilt ghy langher blyven,
(Als *Sardanapalus*) in 't midden van de Wyven?
Ghedenckt eens aen u Stam, hoe dat die zijn gewend

Door hun Manhaftigheyd te maken haer bekend:
En u *Agesilan* parst oock beyd eer en reden,
Om haer voet-stappen na kloeckmoedelijck te treden.
O overschoone Maeghd, uytymuntende *Diaen*!
Ick moet, hoewel ongraegh, een wijltjen hier van daen,
Doch ick verhope, dat het niet seer langh sal dueren,
Of ghy sult horen van mijn vreemde avontueren,
Want ick sal maken dat de wijde Werelt weet,
Dat ick een Manlijck hert heb in een Vrouwen kleedt,

En soo dat niet gheschied, sal ick mijn wil besterven,
 Want ick wil een van twee, de dood, of roem verwerven:
Darayde sal nochtans mijn naem ghestadigh zijn,
 En ich sal reysen in een Vrouwelijcke schijn,
 Tot dat ick ruchtbaer ben by Princen en by Heeren,
 Dan wil ick by mijn Lief mijn Engel weder-keeren,
 Op hoop dat als de roem mijns vroomheyds is bekand,
 Sy my dan bieden sal de hulpelijcke hand.
 Ha soete Suster, heb ick u noch hier ghevonden,
 Aen wien ick ben soo seer met lijf en ziel verbonden?

LARDEN.

Darayde wel hoe dus, waer heen ist dat ghy gaet?
 Dus met u swaerd en schild in Vrouwelijck ghewaet?

DARAI.

O aenghename Maeghd, ick moet u openbaren
 Een seldsaem avontuer, my heden weder-varen.
 Alsoo ick uyt de strijd van de ghebroeders quam,
 Een Edele Ionckvrouw my aen d'een zijde nam,
 En bad my dat ick haer een bede soude gunnen,
 Die my aen lof noch eer in 't minst sou schaden kunnen,
 Ick gunde haer die strax. Het geen ick van u eysch
 (Sprack sy) is dat ghy voort treckt met my op de reys,
 Om de rechtvaerdigheyd mijns Vrous te houden staende,
 Daer ick de oorsaek van u segghen sal al gaende.
 Derhalven moet ick voort, want ick niet beter ben
 Als mijn beloften, die ick niet weer-roepen ken.

LARDEN.

Hoe! sullen wy dan u geselschap moeten missen?
 Helaes! hier sal *Diaen* in't minste niet op gissen,
 Seght haer doch eerst adieuw eer dat ghy scheyd van haer.

DARAID

Ick sou het garen doen, gelooft het Suster, maer
 De jonghe Maeghd heeft haest, ick sou mijn eer bevlecken,
 Ick bid, onschulddicht doch mijn heymelijck vertrecken
 By mijn wellieve VrouW: Ha vreuchde van mijn ziel!
 Voor wien ick dagh en nacht met mijn ghedachten kniel!
 Hoe marteld mijn u min met honderd duysend nopen,
 En ick heb naer u min in't minst niet meer te hopen.

LARDEN.

Darayde lieve Lief, hoe veynst ghy dus u min
 Voor mijn u Speelghenoot? ick bid u o Vriendin
 Ontdeckt my doch u zieckt, ghy hoeft gheen quaed te sorgen,
 Want wat ghy my vertrouwd, dat blijft by my verborghen.
 Ghy queld en parst mijn hart, met dat ghy u dus veynst,
 Nu dan, verklaerd het my, hoe staet ghy dus en peynst?

DARAID

Wel dan *Lardenie*, dewijl ghy juyst met krachten
 Wilt weten de Fonteyn en d'oorsprongh van mijn klachten,
 Hoe wel ick het geen mensch ter Wer'ld verhalen sou,
 Sal ick't nochtans u doen, maer sweert my by u trou

Dat ghy het niemand sult ondecken, weer te voren
 Ghy wisse tijdingh van mijn droeve dood sult hooren,
 Ten waer het merckelijck tot mijn groot voordel waer,
 Dan mooght ghy brenghen het gheheym in't openbaer.

LARDEN.

Ick sweert u by de Go'on, en steld het tot mijn oordeel
 'k Sal 't niet ondecken, dan tot u seer groote voordeel.

DARAID

Ick ben *Agesilan* de jonghe Prins en erf
 Van *Grieccken*, 'twelck ick nae mijn Ouders dood verwerf.
 En doen de schildery des edelen *Dianen*
 By ons 't *Athenen* quam, smolt ick bekans in tranen,
 Soo seer was ick verliefd, ick wist my troost noch raed,
 Als my te kleeden in een Vrouwelijck ghewaed,
 Om soo haers schoonheyds glans, vol Hemelscher vermoghen,
 Op't vaylighste te sien lijfhaftigh voor mijn oogen.
 Ha Lief *Lardenie* hoe seer was ick ontsteken
 Doen mijn beminde eerst ter Kamer inghestreken
 Quam met haer braef ghesicht! hoe tommelde mijn Ziel!
 Soo quam 't oock dat ick doen stracx in beswymmingh viel,
 Mijn hart dat klopten, en de Raders van mijn sinnen
 Die draeyden als een tol, en misten 'tspoor van binnen,
 Het welck my al 'tverstand en wetenschap wegh nam,
 'tWas wonder dat ick noch weer tot mijn selven quam.
 Ha schoonste die de Son op aerden heeft beschenen!
 Wanneer sal ick doch eens uyt liefd' met u vereenen?
 O Hemel van mijn vreughd! Fonteyn van mijn gheluck!
 V Beeldenis ick hier mijnen boesem druck,
 Het welck ick daer altijd sorghvuldigh sal bewaren,
 Soo langh de Goden my in 't leven sullen sparen.
 Nu dan *Lardenie* hebt ghy 't gheheym ghehoord:
 Ick bid u Suster houdt doch trouwelijck u woord.
 En openbaerd het niet (of ghy sult mijn verderven)
 Eer ghy ghewisselijck hebt tijdingh van mijn sterven.

LARDEN

Ach! hoe bedroeft ghy myn, *Darayde*, met u reys,
 Ick vloeck de Iuffrouw, die u deed dien wreeden eys.
 Hoe kost ghy doch soo seer (daer ghy mijn gunstigheden
 Hebt t'uwarts wel vermerckt, soo langhen tijd verleden)
 V veynsen noch voor mijn? voor mijn die u soo trou
 Gheweest heb, als oyt Man sijn welbemide Vrou.
 Soo veer mijn dood 't begin kon zyn van u ghelucken,
 Ick sou mijn teeder hart stracx uyt mijn boesem rucken,
 Soo seer heb ick u liefd in myn ghemoed gheprent,
 Hoe komt dat ghy voor my dan noch soo dubbeld bent?

DARAI.

Helaes! de strenghe wet, hier teghens ons ghespannen,
 Die d'ingangh van dit Hof verbied aen alle mannen,

Is daer de oorsaeck van; want Hertogin, ick docht
 Dat soo my yemand kon, ick hier niet blijven mocht,
 Derhalven veynsd ick mijn, bedoven in verdrieten,
 Alleenigh om 'tghesicht mijns Enghels te ghenieten.
 Wel draeghd dan sorghe voor mijn leven en mijn eer,
 En ondertusschen soo beveel ick u den Heer,
 Wilt doch voor al niet teghens u beloft bedryven.

LARDEN

En treckt soo haestigh niet, wilt doch een weynigh blyven.

DARAYD

Ick kan niet, want de tijd vereyscht nu snelligheyd.

LARDEN.

Wel moet het zijn, adieu.

DARAI.

Tot uwen dienst bereyd.

Vierde Handelinghe, Eerste Uytkomst.

GARAIE, CLEOFIE.

GARAY.

LEGHT daer vervloecten Schelm, in uwen bloed bedoven,
 Ontfangende den loon van u onsaligh roven,
 Leght, segh ick, en verwacht den alder-jongsten dagh,
 Die voor u schelmery den loon bereyden mach,
 't Waer met mijn Koningin *Cleofile*' omghekomen,
 So ick de wapens niet had inde vuyst genomen,
 De beuswicht, die daer leyd, besprongh ons met zijn vlood,
 Ons Schip was al ontmand, ons Ridders sloegh hy dood,
 Een yeder nam de vlucht, mijn Lief begon te krijten,
 Doen docht my dat mijn hart van enckel rou wou splijten.
 Her-uyt ghy Vrouwen kleed, *Arlanges* nu betoond,
 (Sprack ick) het manlijck hart dat in u boesem woond,
 't Is nu de rechten tijd, u liefste gaet verloren,
 't Verkrachten of de dood is nu voor haer gheschoren.
 Doen sprongh ick voor den dagh, en trock de Wapens an
 Die ick daer leggen vond van een verslaghen man,
 En ick begaf mijn voort in 't midden van heur allen,
 Wat isser doen een hoop door mijn geweyr ghevallen!
 Gelijck den trotschen Leeuw in 't midden vande Iacht
 Sich op de Honden werpt, en scheurdse met zijn kracht;
 Soo gingh het oock met mijn, al wat ick kon beraken
 Dat most een deur-gang voor mijn felle slaghen maken,

Ons Ridders saghen dit, die staken doen de Kop
 Door 't onverwacht bystand een weynigh weder op.
 Doen ging de strijd weer aen, elck pooghden sich te weeren,
 Ten lesten saghmen dat de kans begon te keeren,
 De Vyand wierd heel flauw, de Roovers moesten voort,
 Al wat het swaerd ontquam, moest yligh over-boord.
 Dit sagh de stercke Schelm, nu door mijn kracht ghedwonghen,
 Die quam my op het lijf, ghelijck een Leeuw, ghespronghen,
 Hy leverden my strijd, ick hiet hem wederom
 Met slagen, slagh op slagh, ghestadigh wellemekom.
 Tot dat ick hem op 't laetst soo verre heb ghedreven,
 Dat hy zyn moet verloor door 't eynde van syn leven.
 Holla, hier komt mijn Lief, de Koninglijcke Vrouw,
 Best dat ick mijn hier noch een wijl verborghen houw.

CLEOF

Wat onverwacht by-stand heb ick terstond ghevouden?
 Wierd my een Ridder vanden Hemel af-ghesonden,
 Om my op 't onversienst uyt d'alderhooghste nood
 Te lossen, doen ick was op 't uysterst van mijn dood?
 Of waer quam hy van daen? Maer ach! ick heb daer voren
 De Goddelijcke Maeghd *Garaye* weer verloren,
 Die my soo aenghenaem, en so behaeghlijck as
 Myn Koningrijck, mijn Eer, ja als mijn leven was.
 Helaes wat gaet my aen! ick vrees dat onder allen
 't Gherammel, sy magh mee zijn over boord ghevallen,
 En soo verdroncken in de grondeloose Zee,
 Wist ickt verseker, ich verdronck myn selven mee.
 Holla, wien sie ich daer? der Roovers hoofd verslaghen!
 Dit is de Ridder die hem heeft soo braef ghedraghen.

O onvertsaeghden Held!
 Door wiens kracht en gheweld,
 Mijn Eere, en mijn leven
 My heden is ghegheven!
 Ey seght my door wat konst,
 Sal ick den grooten gonst,
 Dien ghy my ginght betoonen,
 Doch wederom beloonen?
 Ghy hebt door uwe deughd
 Mijn rouw verkeerd in vreughd,
 En na u wel-behaghen,
 Mijn Vyanden verslaghen,
 Myn Ridderen ontset,
 Haer, en mijn dood belet,
 En dat door uwe wonden:
 Waer door ick soo verbonden

Aen u ghetrouwheyd ben,
 Dat ick niet dencken ken,
 O Held van alle Helden!
 Hoe ick 't weer sal verghelden,
 Ey maeckt u doch bekend,
 En seght my wie ghy bendt.
 Ick bid, wild u Helmette
 Doch van u Hoofd af-setten;
 Op dat ick weet aen wien
 Ick dese Eer moet bien.

Nu Ridder doet het doch, ey seght, hoe staeje dus?

GARAI.

Gund my dan dat ick eerst u witte handen kus.
 Siet u *Garaye* hier Princesse voor u ooghen,
 Die hare Vrouwe kle'en had yligh uyt-ghetoghen,
 Soo haest de nood begon te komen aen de man,
 En trock de Wapens van een dooden Ridder an,
 Om u verbaesde volck een hart in 't lijf te spreken,
 En u van d'overdaed, u aenghedaen, te wreken.
 De liefde, lieve Lief, dien ick u hoogheyd droegh,
 Veel meerder als mijn kracht u Vyanden versloegh,
 Doen ick de droefheyd uws ghesichts begon te mercken,
 Doen sprong ick voor den dag, en deed de groote wercken
 Die ghy selfs hebt ghesien, u kracht was in mijn hand,
 Waer door het ongheluck viel op u Vyands kant.

CLEOF

Het schijnd my schier een droom, *Garaye* ist waerachtigh?
 O Goden! kan een Maeghd van lichaem zijn soo krachtigh
 Dat loof ick nimmermeerm, ick vraeghd u op u eed,
Garaye schuyld hier niet een Man in 't Vrouwen kleed?

GARAI.

Beroemde Koningin, de pijn dien ick draghe
 Om uwe schoonheyds wil, vermeerderd alle daghe,
 Soo dat ick d'heete brand niet langher lyden magh,
 Dies moet de klaerheyd nu eens komen aen den dagh,
 Ick was een Iuffrou soo ghy meenden van te voren;
 Maer ben *Arlanges* Prins van Spangien gheboren:
 'tWelck om *Daraydes* wil ick u noyt heb verklaerd,
 Dien ick ben te gheval ghetrocken op de vaerd,
 Dus in een Vrouwen kleed, vermits de Mannen mogen
Diana daer sy is, niet komen onder d'ooghen:
 Maer soo ick u mishaegh, en ghy myn liefde vliedt,
 Ick bid u, meld daerom *Daraydes* aenslagh niet:
 Want hy my vast vertrouwd, dat ick tot gheenen tyden
 't Gheheym van sijn gemoed aen yemand sal belyden,
 Maer loffelijcke Vrouw, ick sie u daer voor aen,
 Dat ghy de Liefde van u slaef niet sult versmaen,

Ghemerckt ick mijn altijd, o schoone Koninginne!
 Heb suyver en oprecht ghetoonde in mijne minne.
 En dat ick ben ghedaeld van d'alder eelste stam,
 Die oyt op dese Werelt tot noch ten voor-schijn quam.

CLEOF.

Arlanges ick heb reene om grootelijcks te klaghen,
 Soo over u bedrogh, als heymelijcke laghen:
 Wat vleckte meend ghy dat het in mijn eer sal zijn,
 Dat ghy by mijn gheweest zyt in een Vrouwen schijn?
 Dan wijl ghy seght, dat ghy dit om *Daraydes* wille
 Alleenigh hebt gedaen sal, ick mijn gramschap stillen:
 Behoudens, dat ghy sult voor mijn gheheele staet,
 Verklaren wie ghy zijt, en dat ghy u ghelaet
 Of ick hier niet van wist, beweerende met reden
 Dat door *Daraydes* wil ghy aentrockt dese kleden,
 Om d'aenslagh van *Diaen* als dat is openbaer,
 Soo kan mijn eerlijck lof niet lijden sulck ghevaer.
 Dan mooght ghy wel met mijn in deughden en in eeren,
 Ghelijck ghy hebt ghedaen wel wederom verkeerren.
 En ick verseker u, so veer ick huwen sal,
 Dat ick u best bemin, en kies u boven al.

GARAIE.

O alder-Werelts roem, uytmuntende Goddinne!
 Beheerschster van mijn hart, vooghdessse van mijn sinnen!
 O Ziele van mijn Ziel, o vreughde van mijn vreughd!
 Hoe sal ick wederom vergelden dese deughd?
 Al waren my vereerd twee groote Keyser-rijcken,
 Ick sou by dese gonst, die gonft niet verghelijcken.

CLEOF.

Garaye laet ons dat voor dees tijd laten staen,
 En sonder uyt-stel voort na onse Schepen gaen:
 Om daer op alle dingh te stellen goede ord'ren,
 En ons beraemde reys na Griecken te bevord'ren.

GARAY.

Ick ben tot alle het gheen dat uwe Majesteyt
 Ghelievete te gebien, ghewilligh en bereydt.

IV. Handelinghe, II. Wtkomst.

KEYSER. FLORISEL. BRUSERBE.

KEYSER.

IS de bloed-dorstigheyd dan nimmer te versaden
 Dien u *Sidonia* wil op den halse laden?
 Met sestigh Ridders hebt ghy 'tstryden uyt ghestaen,
 Is noch haer wreede wraeck (dat vraeg ick) niet voldaan?
 Sal dan dit strijden en dit vechten eeuwich duren?
 O neen! ick ben het moe, te rugh wil ickse sturen

Die hier na desen dagh aen sullen komen om
 V om dien twist ten strijd te roepen wederom.
 Is sy gantsch buyten spoor, dat sy haer Dochter trouwen
 Wil met die, die het hoofd haers Vaders af sal houwen?
 Dats een vervloeckte saeck, en 't is my seker vreemd,
 Dat sy op onse macht gheen achter-dencken neemt,
 En niet en vreest dat wy (verdrietigh van dit mallen)
 Haer in haer eyghen landt eens sullen overvallen.
 Tot wrake vande wraeck dien sy op u nu soeckt,
 Met een opset van God en Menschen beyd vervloeckt.

FLORI.

O Vader wilt u in dit stryden niet ontsetten
 Noch oock den loop mijns lofs door uwe vrees beletten.
 Sy soeckt mijn leven met het rooven van mijn eer,
 En sy verheft my door die middel thien-mael meer:
 De roem van dat ick soo veel Ridders heb verslaghen,
 Wordt door haer toedoen aen des Werelts eynd ghedraghen,
 Een yder kend hier door mijn kracht en mijn ghemoed,
 Soo dats in plaets van wraeck, my d'hooghste eer aendoet,
 Het is mijn lief, mijn Heer, dat hier veel Ridders komen,
 Al quammer duysend, ick sou voor de strijd niet schromen
 Soo heb ick oeffeningh, en altemets wat werck.
 Hier komter noch al een, soo ick aen 't Wapen merck.

BRUSER

De Goden willen steeds u Keyserdom vermeereren,
 Is *Florisel* oock hier? berecht my dat ghy Heeren.

FLOR.

Ick ben die, dien ghy soeckt, wat hebt ghy inde sin?

BRUSER.

Den Hemel sy ghelooft dat ick u hier noch vin.
 Mijn hoogste anxst en vrees, waer dat ghy waert vertrocken,
 Soo had ick wel met recht vervloeckt mijn onghelocken,
 Ick ben ghekomen om te trachten na u hoofd,
 Of soo my dat mislukt, dat ghy my 't mijn beroofd:
 En of dat schoon gheschagh, ick ben des wel te vreden,
 Want ghy hebt door de kracht van u manhaftigheden
 Soo vele Helden trots verwonnen, dat ghy mijn
 Verlies derhalven oock draeghlycker sal zijn.
 Dies wyd-beroemde Prins, *Bruserbe* de ghekrolde
Koning van *Magazet* denckt staende hier te holden,
 Dat ghy ghebroken hebt u echt ghetroude Trouw,
 Dien ghy *Sidonia* waert schuldigh, als u Vrouw,
 En soo met valscheyd hebt beloond de trouwe minne
 Dien u ghedragen heeft de suyv're Koninginne,
 Onstelende haer Eer door u bedrieghery,
 Soo ghy daer tegen hebt, verweerd u teghens my,
 En laet ons datelijck (so veer 't u lust beginnen:
 Want ick kan door dees stryd drie groote dinghen winnen.

Een onderwonnen Held verwonnen dat is een,
 En dan *Diana* die de schoonste is alleen
 Verwerven tot mijn Bruyd, ten derden, door het vechten
 Het onghelijck van d' Eelste Koninginne rechten,
 En soo ick het verlies, wat nood ist? daer soo veel
 Verwonnen Ridders zyn, krijgh ick dan oock mijn deel.

FLORI

Heer-Ridder ghy spreeket wel, en ghy betoond door reden
 Dat wijsheyd sich ghevoeght heeft by u stercke leden.
 Maer wat het gheen belanghd, dat ghy my van mijn Echt
 Wilt segghen, Heer, dat en verstaet ghy noch niet recht;
 Want God is mijn ghetuygh, dien ick tot rechter roepe,
 Dat ick uyt gayligheyd noyt gingh by haer te snoepen,
 Dat stuck sy veer van mijn, want het betaemd een Prins
 Als ick, te buyten sich in d' Echt te gaen gheensins:
 Maer wat gheschied is, quam door haer seer wreede wetten,
 En om *Falangez* dood arghlistigh te beletten,
 't Welck sy hem door haer wet had strengelijck toe-bereyd:
 Maer ick beletten het door mijn arghlistigheydt.
 Soo dat het niet met wil, maer door bedwangh gheschieden,
 Om door het minder quaet, het meerder quaed te vlieden.
 Dat segh ick, en 't is waer; doch Ridder niet te min,
 Om d'eere dien ick draegh de selfde Koningin,
 Die u ghesonden heeft, soo sweer ick, ick sal trachten,
 (Beschermdende mijn hoofd) het uwe oock te wachten.
 En wat de strijd belanght, die neem ick willigh aen,
 Bevecht my soo ghy wilt, ick sal u teghen-staen,
 En dat op staende voet, de Wapens heb ick rede.

BRUSERB

Alsoo het u bevalt, bevalt het my oock mede.

De strijd. BRUSERBE d' onder gebracht.

FLORI.

Wat Ramp! ick heb den Held dus deerlijck van sijn Hoofd
 Gansch teghen mijnen eed, onwetende beroofd.
 O neen, hy aessemd noch, ick sie wel, dat het leven;
 Hoe wel het flauwtjes is, noch in hem is ghebleven.
 Koningh *Bruserbe*, nu, nu is het meer dan tijd,
 Voor u te kennen het onrecht van uwen strijd:
 En oock *Sidonia* haer twist te laten varen:
 Dewijl ghy haer schijn-recht niet langher kond bewaren.

BRUSE.

Helaes! ick moet het doen, o *Florisel* ick ly
 Dat het gheluck u blijft in al aenslaghen by.

FLORI.

Soo wil ick dat ghy voort u wonden sult vermaken,
 Op dat ghy yligh mooght tot u ghesondheyd raken.
 En brenghet dan uwen hoofd by d'overwreede Vrouw,
 In plaetse van het mijn, het welck ick noch behouw,

En seght haer dat ick u het leven wou verlienen,
Op dat ghy haer noch meer mocht alle daghen dienen.

BRUSERB.

Al wat ghy van mijn eyscht, o Prins, sal ick terstond
Volvoeren na u wil, soo haest ick word ghesond.

FLOR.

Wel rijst dan, en vertreckt daer 't u best sal behaghen,
Op datmen goede sorgh mach voor u wonden draghen.

KEYSER.

Nu d' Heere zy ghelooft, die uyt die wreede strijd,
Door sijn ghenade u ghenadigh heeft bevrijd.

Vierde Handelingh, Derde Uytkomst.

DIANA, LARDENIE.

DIAN.

Lardenie ick kan mijn droefheyd niet bedrijven,
Hoe magh *Darayde* doch soo langhe van mijn blijven?
O Hemel ghy had my de alderschoonste Maeghd
En trouste Gesellin, dien ghy oyt leven saeght,
Wel eenmael toe-gevoeghd, maer dit is te beklagen,
Dat ghy my hebt die vreughd so hastigh weer ontdrag[en].

LARDEN

En treurd so niet Me-vrouw, *Darayde* strijd om eer,
En eerder als ghy meend, komt sy wel by u weer,
Sy reyst nu vast rondom, en zend u alle daghen
De teyckens van die geen die sy al heeft verslaghen
Wat Reusen! wat Gedierd! wat Monsters! Wat Ghedrocht!
Heefts in soo korten tijd alleenigh omghebrocht.
En die al t' samen in u Hof u toe-gesonden,
Waer door haer lof nu vlieggh door aller menschen monden.

DIAN.

Haer moedigheyd heb ick voor desen wel ghesien,
Dat is my nu niet nieuws; maer ach! mocht het gheschien
Dat sy eens weder-quam, ick sou haer soo bewaren,
Dat sy soo lichtelijck niet weer van mijn sou varen,
Ach! als ick overdenck, met wat een heeten min
Sy myn beminde, soo verheugh ick in mijn sin,
Hoe vaeck heb ick gedacht, als ick haer hoorde karmen,
Helaes! waert ghy een man, soo mocht ick my erbarmen,
En troosten u op 't minst met woorden soet van hoop,
Soo waren my somtijts de sinnen op de loop.

LARDEN

Een wijl voor haer vertreck, alsoo sy alle nachten
(Ghelijck sy selven weet) volharden in heur klachten,
Quam ick haer eens verspien, sy karmden soo van rouw,

Dat het een steenen hart, tot druck beweghen souw,
Ten laetsten trad ick voort, en seyde; Met-gheslinne
Hoe klaeght ghy dus verbaest? spruyt dat alleen uyt minne

Dien ghy *Diana* draeghd? 't komt nimmermeer in mijn
 Dat op een Maeghd, een Maeghd so seer verlief sou sijn:
 Ick bid u seght my doch den grond van u ghequellen,
 So veer het doenlijck is, ick sal u hulp bestellen.
 Sy woud my segghen (soo het aen haer wesen scheen)
 Maer laes door enckel rouw besweem sy strax daer heen,
 Op 't lest bequam sy weer door water en door vruchten,
 En doen verhaeld sy dit met honderd duysent suchten.
 Ha! lieve Hertogin, weest (bid ick) my ghetrouw,
 Ick ben niet als ghy waend een Edele Iuffrouw,
 Maer ben de jonghe Prins *Agésilan* ghesproten
 Van 't Edel Griexsche huys, de stamme van de groten.
Falangez was mijn Vaer, en *Alastraxere*
 d' Onwinnelijcke Vrouw, dat was mijn Moeder me,
 En om *Dianae* wil, dien ick soo seer beminden,
 Dat ick noch rust noch rouw kon in de Werelt vinden;
 Quam ick eerst herwaerts aen, in Vrouwelijck ghewaed,
 Vermits men haer ghesicht gheen Mannen toe en laet:
 En nu ick hier al ben, moet ick ghewislijck sterven,
 Want openbaer ick mijn, 'k sal haer gheselschap derven.
 Nu swijght doch Hartogin, en spreekt niet eenen woord
 Hier af, eer van mijn dood ghy wisse tydingh hoord,
 En dat door Boden, of seer sek're sekerheden.

DIAEN

Helaes ick ben verschrickt, my zidderen al mijn leden,
 Soo seer ben ick ontsteld, ick haper in mijn Gheest,
 Dat dus langh by my is een Mans persoon gheweest,
 Ick kend't, hy was volmaect, en als ick wilde trouwen
 Ick soud hem voor de keur van alle Mannen houwen,
 Maer als hy weer verlaet sijn Vrouwelijcke schijn,
 Denckt hoe mijn eere dan hier door ghequetst sal sijn;
 Derhalven op dat dit my na-maels niet magh schaden,
 Soo vind ick (Hertogin) int minste niet gheraden,
 Dat ghy hem openbaer, dat ick sijn wesen ken,
 Maer als dat ick noch daer van gheheel onwetend ben,
 Want anders sou gheensins mijn hoogheyd dulden moghen?
 Dat ick hem wederom liet komen voor mijn ooghen,
 En wat de rest belanghd, daer toe sal tijd en plaets,
 Wanneer hy weder komt, ons gheven noch wat raeds,
 Want syn manieren, en sijn wel-ghemaecte leden,
 Sijn afkomst, schoonheyd, deughd, bevallen my met reden,
 En soo my *Iuno* hem in 't end heeft toe ghevoeghd,
 Het is een Edelman daer my wel aen ghenoeghd.

LARDE

Voorwaer ghy spreekt seer heusch, en hy is oock so aerdigh.
 Dat (mijns bedunckens) hy u liefde wel is waerdigh.

Want hy is gantsch volmaeckt, ick weet niet wat een Man
Kan wesen, of het is al in *Agesilan*.

Hy munt in schoonheyd uyt vol alle loflijkheden,
Van deughden, krachten, en van treffelijcke zeden,
En hy bemind u oock ghelijck syn eyghen Ziel,
Ick sweer, dat my noyt man, so wel als hy, gheviel.

DIAN.

Ghy prijst hem hoogh genoegh, komt laet ons binnen treden,
Om daer ons soeten tijd in vreughden te besteden.

Vertooninghen.

Darayde komt t'huys, Diana omhelst haer, Lardenie en Sidonia sien haer lieflijck aen.

I.

Hier komt *Daraide* t'huys met eer en roem bepereeld,
Wiens krachten zijn bekend op 't uysterst vande Wereld,
Waer door *Diana* gantsch onsteken is van vreuchd:
En hiet hem wellemekom hart-grondelijck verheughd.

Sidonia op eenen stoel, Darayde en Lardenie elck aen een zyde, Bruserbe voor haer knielende.

II.

Hier komt *Bruserbe* aen *Sidonia* openbaren,
Hoe hy in Griecken is by *Florisel* ghevaren:
Waer door sy barst bykans, van spijt, van rouw, van leet,
Om dat sy tot de wraeck gheen middel meer en weet.

IV. Handelingh. IV. Uytkomst.

SIDONIA. DIANA. DARAYDE. LARDENIE.

SIDON.

O Hemel! sal mijn rouw dan eeuwich moeten duren?
En sal ick nimmermeer verlost zijn uyt mijn truren?
Ick smelt van ongheneucht, van rou, van spijt, van pyn,
Ghelyck de sachte sneeuw doet voor de Sonne-schyn.

DIAN.

Ach Moeder wat is doch de oorsaeck van u klaghen?
Hoe swijght ghy doch soo stil? ey andtwoord op mijn vraghen,
Ben ick u Dochter niet? hoe houd ghy u dus vrent?
Helaes hoe is mijn hart door uwe rouw beklemt.

DARAI.

Me-Vrouw ontdekt my doch de oorsaeck van u pynen,
Die in soo droeven staet u doen ghestadigh quynen,
En siet ick sweer u, myn *Diana* te gheval,
Heeft yemand u misdaen, dat ick het wreken sal.

SIDON

Helaes *Darayde* lief, ick sou van u begheeren?
 Een bede of beloft, om eens daer door te leeren
 Of ghy so willigh syt om my te doen bystand
 Als ghy wel and'ren doet die sullicx van u hand
 Begeeren in hun nood.

DARAY.

Me-Vrouwe wilt ghebieden,
 En wat ghy van myn eyscht, sal naer u wil gheschieden.

SIDON.

Het ghene dat ghy my, *Darayde*, hebt beloofd,
 Is dat ghy halen sult *Don Florisel* syn hoofd,
 Tot boete van het geen dat hy hier heeft bedreven,
 't Welck moet gheschieden door 't verliesen van sijn leven;
 En als ghy 't Edel hoofd sult hebben sult ghesteld,
 (Dat ick het sie en ken) gheheel in mijn gheweld:
 Soo sult ghy my, myn hoofd oock dadelijck af-houwen,
 En enden soo mijn wraeck, met d'ende van myn rouwe,
 Op dat ick eenmael magh ghenoegh doen aen mijn eer,
 Dan sterf ick willigh: want, Go'on, ick begheer niet meer.
Darayd' hoe dud ghy dus? ghy hebt het woord ghesproken,
 En ick wil dat myn leed door u sal syn ghewroken.

DIAN.

Ey Moeder laet die reys, (dat bid ick) u niet toe.

SIDON

Kreund u de sake niet, ick weet wel wat ick doe.

DIAN.

Wee my bedroefde Maeghd, wat dood sal ick verkiesen?
 Want ach! Ick sal hier door beyd Vaer en Moer verliesen.

SIDON.

Steld Dochter u gherust; *Darayde*, nu besluyt,
 Want aerslen is vergheefs, het woordjen isser uyt.

DARAI.

Dat ick dus langh ben stom gheweest, dat is de reden,
 Dat te ghewichtigh is u over-groote bede,
 Dan ick sal niet-te-min u eysch voldoen seer wel,
 Als ick mijn leven laet door d'hand van *Florisel*.
 Maer of hem het gheluck nu eens wou wesen teghen,
 En ick door hulpe vande Go'on syn Hoofd verkreghe,
 En brocht het in u Hof, en stelden 't in u macht,
 En soo eerste beed volkomen had volbracht,
 Soo wil ick dat ghy my een bede sult beloven,
 Eer ick, na u versoeck, u van u Hoofd beroove,
 En soo ghy dat te doen my weygherd by gheval,
 Dat ick van mijn beloft ontslaghen wesen sal.

SIDON

Wel dat sta ick u toe, maer ghy sult niet begheeren

Daer met ghy myne wil, of u beloft sult keeren.

DARAI.

Neen, dat belooft ick u, en daer me reys ick voort.

DIAN.

Ach hoe heeft die beloft mijn droeve Ziel vermoordt!
Helaes wat komt my op, och was ick noyt gheboren,
Kon ick niet in mijn bloed in s' Moeders lijf versmoren?
Nu ick verwachten moet mijn beyder Ouders dood,
Door d' hand van mijn Vriendin, ach 't lijn is te groot.

DARAYD.

Wat ist dat ick hier sie? begind mijn Son te treuren,
 O Hemel! kond ghy dit noch aensien sonder scheuren?
 Helaes myn Lief word bleeck, haer swacke leden stijf,
 O Dood komt met u schicht my dan oock op het lijf.

LARDEN.

Helaes! wat mach dit zijn? my dunckt dat sy verscheyden,
 Want water noch azijn gheneest haer gheen van beyden,
 Ha! wel rampsaligh eysch, waer door sijn omghebrocht
 De schoonste schepsels die opt de Nature wrocht!

SIDON.

Bestrijckt de slaep haers hoofts.

LARD.

Helaes 'tis al bestreken,
 Dit zijn de vruchten van wraeck -gierigheyd en wreken.

SIDON.

Ha Hemel, barst en scheurd u blauw ghewulf van een,
 En spuwt u Sulpher uyt op dese droeve leen.
 Komt *Parcen* voor den dagh, en voerd my door de vloedden,
 De vloedden (segh ick) van d'onsalighe ghemoeden,
 O over-wreede Go'on! hoe pijnighd ghy een Vrouw,
 En maect haer als een schim, een kaets bal vande rouw.
 Waer zijn u krachten dan? waer zijn u rasernijen?
 Kom bulderdse nu uyt door kracht van u Harpijen
 Op dese teere borst, met donderend ghekraeck,
 En op een swacke Vrouw versadicht uwe wraeck,
 Waer blijft ghy met u straf? of is den Hemel sonder
 Verwoede Blixem? en gantsch krachteloos van Donder?
 Vervloecte Goden, die soo 't schijnd my hebt vervloecht,
 En niet dan mijn verderf in alder Eeuwen soeckt,
 Komt maect doch eens een eynd, een eynd van mijn verdrieten,
 En wilt u Swevel en u Blixem op my schieten,
 Komt helpt my aen mijn eynd met honderd duysend do'on,
 En scheurd my 't inghewand, ick trotsch u groote Go'on,
 Ick driesch en puf u kracht, ghy Rechters onrechtvaerdigh,
 De Hemel daer ghy zit en zijt ghy gheensins waerdigh,
 Wat onghelijck heb ick (dit vraegh ick) u ghedaen,
 Die van mijn kintsheyd heb naer u ghebo'on ghegaen?
 O *Florisel!* du Schelm, o oorsaeck van mijn treuren!
 Och mocht ick u eens met mijn tanden stucken scheuren!
 En suyghen 't wreede bloedt uyt u meynedigh hart,
 Dat my veroorsaect heeft dees duldlose smart!
 So waer mijn gramschap noch een weynigh te versaden,
 Maer nu, nu ben ick gantsch ten eynde van mijn raden.
 Nu is mijn Dochter dood, nu leyd mijn hoop in d'as,
 Nu leyd *Darayde* daer, die mijn Voor-vechter was.
 Nu zijn de Go'on versaed, ha borst, barst van malkander,
 En doet de wraeck ghenoegh, soo wel van d'een als d'ander.
 Stort al mijn bloed hier uyt, en lescht alsoo u dorst,
 Komt *Atropoz* en steeckt u pijlen in mijn borst.

Of soo de Goden my uyt flauwheyd willen mijen,
 Ha Duyvels tred dan voort, en helpt mijn uyt het lijn.
 Komt schrickelijck ghedrogh, en bruyst hier uyt de Hel,
 En kneust en parst my gaer, ha wreede *Florisel!*
 Heb ick u daer? waer heen? o ramp! hy ist ontkomen,
 Wat Fury (denck ick) heeft hem van mijn arm ghenomen?
 Nu, nu, nu, 't gheld, ick sal, sus, daer, daer komt hy aen,
 Her, her, nu, 'k heb hem, ach! noch is hy my ontgaen,
 Ha Goden! wilt ghy dan u oor niet na my wenden?
 En wilt ghy niemand na mijn dood of leven senden?
 Ha handen! dan wel aen, het doet ghelijcke veul,
 Soo wil ick selver van mijn selven zijn de beul.
 Komt dan gheluckigh swaerd, die daer toe wierd ghedraghen,
 Om *Florisel* sijn hoofd van 't lichaem af te jaghen,
 Komt druckt u in mijn borst, en wend u op-set om,
 Ha aenghename dood! ick heet u wellekom.

LARDEN.

Nu, nu mijn Vrouw, weest stil, wel wat wilt ghy beginnen?

SIDON

Nu laet mijn doch de lust volvoeren van myn sinnen.

LARDEN.

Ghy laet u sinnen en u gramschap te veel toe.

SIDON

Wat Duyvel roerd het u wat dat ick laet of doe?

LARDE

Ick sal, so veer ick kan, u dit op-set beletten.

SIDON

Wilt ghy u teghens mijn en mynen wille zetten?

LARDE

Besadighd u Me-Vrouw, de Wapens nederleght.

SIDON

Gaet zitten op u plaets, ghy weet niet wat ghy seght.

DIANA komt weer tot haer selven.

DIAN.

Ey Moeder wat is dit? ach wilt u opset staken,
 Wat doet ghy met het swaerd? wat wilt ghy daer met maken?

SIDONIA beswymd van vreughde.

O Hemel wat is dit? hoe tomlen alle dinghen?
 Wat is mijn leven droef en vol veranderinghen!

Mijn moeder leyd in swym, *Darayde* die is dood,
O Goden roept mijn doch en helpt mijn uyt de nood!
Wat toeft ghy droeve dood, berooft my van het leven,
Dat my gheen vreughde meer, maer alle ramp kan gheven.

LARDE

Hoe zijt ghy dus verbaest? onsteld u niet te seer,
Sy leggen maer in swijm, 't kan haest verkeeren weer.

DIAN.

Ia swym! de langhe swijm, *Darayde, o Darayde,*
Hoe droef is my de uyr dat ick van u moet scheiden.

SIDON.

Ha Dochter, hoe bedroefd ben ick om u gheweest,
En hoe vervrolickt ben ick nu in mijnen gheest
Dat ick u weder sie, mijn hartje, mijn *Diane!*
Doen ick u leggen sagh, smolt ick bekans in tranen.

DIANE.

Maer dat *Darayde* blijft ghestadigh in een staet,
O Moeder dat is 't gheen dat my aen 't harte gaet.

DARAI.

Ay my! en hoord ick daer mijn Engel niet weer spreken,
Wiens dood my daedlijck scheen het droeve hart te breken?

DIANE.

Darayde o Vriendin, hoe seer ben ick verblijd,
Dat ghy van uwe dood oock weer verresen zijt.

DARAI.

En my dunckt dat mijn Ziel van vreughd is op ghetoghen,
Om dat ick u hier weer sie leven voor mijn ooghen.

SIDON

En ick ben soo vol vreughs als immer Mensche was,
Om dat ick u hier beyd soo wel weer sie te pas,
Komt laet ons binnen gaen, om daer van u verreyden
Met rijp en kloeck beraet aendachtelijck te peysen.

IV. Handelinghe. V. Wtkomst.

DIANA, LARDENIE.

DIANE.

HElaes *Lardenie* hoe wee is my te moede,

LARDEN

Sorght niet, den Hemel sal *Darayde* wel behoeden,
En voeren hem weerom verwinner in het Hof,
Het welek ten Hemel toe verheffen sal zijn lof.

DIANE.

Ey seght my doch wat winst sal ick voor winst verkiesen,
Soo ick *Darayde* daer gherake te verliesen,
Gelijck ick dapper vrees, vermits mijn Vaders kracht
Van al de Werelt onverwinlyck word gheacht,
Soo gaet mijn hooghste troost, mijn lief, mijn vreughd verloren,
Dien ick daer toe alleen heb in mijn Ziel verkoren.
Soo hy verwinner blijft, soo worden van haer hoofd
Mijn Vaer en Moeder beyd door sijne hant beroofd,
Soo dat het gaet, hoe 't gaet, ick sal aen allen zyden
Onlydelijcke rouw ghedwongen zijn te lyden.

LARDE

Me-Vrou de Goden schicken 't alles na haer sin,
Dus houd u selven stil, en gantsch gherust daer in,
Soo *Florisel* van hem kan d'overhand verwerven,
Hy is te seer beleeft, hy sal hem niet doen sterven,
En soo hy *Florisel* verwind, hy magh hem dan

Hier levendigh (als sijn ghevanghen) brengen an,
En lev'ren hem u Moer, op hope van ghenade,
Die onghetwyfeld haer wel beter sal beraden,
Als selver hem het hoofd van 't Lichaem af te slaen,
Want d' oude liefde sal dan voor de wrake gaen.
Dan salmen sien de peys met hem en haer te maken,
Op dat wy uyt de sorgh en uyt de rou gheraken,

DIANA.

O Goden moght dat schien! waer dat u Godheyds wensch,
Dat ghy u gaven soo woud toonen aen een Mensch,
Hoe danckbaer soud ick u in aller Eeuwen wesen:
Maer ach de wanhoop dwingt my 't tegen deel te vresen.

LARDE.

Diane doch niet staegh het alderquaetste peyst,
Maer wenscht *Darayde* veel ghelucx dewijl hy reyst.

DIANE.

Dat wensch ick, en ick acht, na 't waeyen vande winden
Dat hy sich nu niet veer van Grieckenlandt sal vinden.

V. Handelinghe, Eerste Uytkomst.

GARAYE. CLEOFIE. DARAIDE. KEYSER, FLORISEL. &c.

GARAY

LOF zy den Hemel door sijn segen-rijcke gaven,
Die veyligh ons ghebracht heeft in de Griecxsche haven,
En door de woeste Zee met al sijn dulligheyd
Ons heeft genadigh met sijn eygen hand geleyt

CLEOF.

Ik heb soo menighmael stantvastigh voorghenomen
Dat ick noch voor mijn dood woud' eens in Griecken komen,
Dan altijd bleef het na om desen of om die,
Maer nu ben ick verheughd dat ick de poorten sie
Vande beroemde Stadt, daer soo veel Helden woonen,
Die met een stalen lof haer olden stam bekroonen.
Nu sal ick dan den Held, die *Florisel* sich noemd,
Eens sien, waer van men soo door al de Wereld roemd.

GARAI.

Ik heb oock seer verlanght, wanneer ick met mijn oogen,
De Griecxsche Princen eens aenschouwen soude moghen,
Van wien men soo veel spreeckt, en wiens manhaftigheyd
Tot aen des Werelts eynd soo loflijck wort verbreyd.
Holla, wat schoonder Maeght komt hier ghewapend treden,
Het is *Darayde*, soo ick mercke aen haer kleden,
Wel hoe, dits vry wat vreemds.

CLE.

Komt laet ons hier wat staen,
En wat hy segghen sal gheduldhich hooren aen.

DARAID.

Hier ben ick nu ghestrand, en voor de wind ghevaren,
Tot inden Haven toe in spijt van al de baren.
O Hemel gund dat mijn voornemen magh gheschien,
Soo, dat ick daer mijn selfs en oock mijn lief met dien.

'k Had eerst een grooten strijd in mijn verwarde sinnen,
Hoe, en in wat ghewaed, ick treden soud hier binnen,

Ten lesten ick besloot, dat ick verlaten wouw
 De kleeren van een Man, en komen als een Vrouw
 In 't Edel Grieksche Hof, eensdeels om dat mijn Maghen
 My niet bekenden als sy mijn met op-merck saghen.
 En anderdeels, om dat ick altijd int ghevecht
 Mijn daden in den schijn eens Vrouws heb uytgherecht.
 Soo ben ick dan ghesind, dat ick in Vrouwen kleeren
 Wil komen opghepronckt, in 't Hof der Griexscher Heeren,
 Ik heb haer mijne komst al laten dienen aen.
 Maer hou, wat schoonder paer sien ick daer ginder staen!

GARAI.

Darayde,

DARAI.

Mijn *Garay*, docht ick u hier te vinden!
 O Hemel grooter vreughd ghy noyt voor my befinden.

GARAIE.

Hoewel te passe voeghd my d'Heere by u nu,

DARAID.

Wat luffrouw is het vriend, dien ghy daer hebt by u.

GARAY.

Cleofile mijn lief.

DARAI.

Soo moet ick haer begroeten.
 Me-Vrouw ick acht de uyr daer in ick u onmoete,
 En dat op dese plaets, de g'luckighst van mijn tijd.

CLEOF.

En ick ben in u komst op 't alderhoogst verblijd.

DARAID.

Wat goet gheluck heeft u Me-Vrouw doch hier ghedreven?

CLEOF.

Niet anders, als de lust dien ick had al mijn leven,
 Om eenmael *Amadijs* met sijn gheslacht te sien,
 't Welck nu (soo ick verhoop) wel haestigh sal gheschien.

DARAY

Hier komt den ouden Held, verselschapt met sijn Zonen,

KEYSER.

Princessen die soo veer van onse Landen woonen,
 Wy heeten u met vreughd ons harten wellekome,
 Hoe sullen wy dees deughd verghelden wederom?

CLEOF.

d' Eer dien ghy ons bewijst, o Keyser seer hoogh-aerdigh,
 Met u beroemd gheslacht, zijn wy in 't minst niet waerdigh.

KEYSER.

O seght dat niet Me-vrouw, ghy kneust daer met mijn lof.
Komt laet ons treden (soo het u belieft) na 't Hof.

FLORI.

Mijn Ziele is van vreughd, (o schoone) op-ghetoghen,
Om dat ick hier in 't Hof u sie met dese ooghen,
In wien beyd schoonheyd, deughd, en krachten zijn vergaerd,
Waer door ghy zijt soo seer de Werelt om vermaerd.

DARAYD.

Neen loffelijcke Prins, de deughden en de krachten
Die zijn in u volmaeckt, in mijn noch te verwachten.

V. Handelinghe, II. Wtkomst.

KEYSER FLORISEL DARAYDE. FLORARBAN. CLEOFIE. GARAYE. &c. stom.

KEYSER

DArayde voeghd u doch een weynigh by ons neer.

DARAID.

Neen (soo het u ghelieft) o wijt-beroemde Heer,

Ick sou aen *Florisel* seer garen eerst mijn reden
Doen, in het midden van u teghenwoordigheden.

KEYSER.

Spreeckt op, wat u beliefd, wy gheven u ghehoor

DARAI.

O wel-beroemde Held de wijde Wereld door,
Wanneer ick overdenck de Ridderlijcke daden,
Die ghy hebt tot u lof volvoerd met schand en schaden,
Van soo veel Princen, die u om *Sidonja* saeck
Beriepen tot de strijd, begheerigh tot de wraeck,
Soo dunckt my dat het is niet meer dan enckel sotheyd
Dat ick u tot een strijd beroep, waer in de Godheyd
V altijd gonstigh is, en gheeft de overhand;
Maer wijl de Ridders vaeck, eer dat hun is bekend
De bede van een Vrouw, haer die te doen beloven,
Het welck haer lichtlyck van het leven kan beroven.
Soo weet dan brave Prins, dat ick *Sidonia* gaf
Een bede, dien sy my met yver vraeghden af:
Doch sonder dat ick wist wat sy begheeren soude,
Vermits ick al te veel haer heusheyd toe vertroude,
Doen eyscht de snoode Vrouw (ick had het noyt gelooft)
Dat ick hier trecken sou, en halen haer u hoeft,
Daer ick niet anders in kan doen, als t'uwereeren
Myn leven laten hier om uwen lof te meeren.
Maer Ridder eer ick met u in het Kamp-veld tred
En in de wreede stryd, soo eysch ick oock een beed
Van uwe hooghe hand, dien ghy my wel mooght gunnen
Eensdeels, om dat die u gheensins sal schaden kunnen,
En ander deels, om dat het d'eerst is die een Maeghd,
Dien ghy hier voor u siet, een Prins heeft af-ghevraeght.
Derhalven hoop ick dat ghy my die niet sult weyg'ren,
Wyl die meer tot u nut, als tot u schaed sal steyg'ren.

FLORI.

In daden Ridderlijck, in woorden heusch en soet
Zijt ghy beleefde Maeghd, die my dees eer aen doet;
Maer wijl ghy myn beroept, soo moet ick my verweeren,
En d'uytkomst vande strijd magh ons de tyd dan leeren.
Hoe wel de Koningin *Sidonia* voortaan
Wel moght van haren eysch en wreede wraeck af-staen:
Vermids sy wel bemerckt door d'uytkomst vande stryden,
(Daer ick verwinner in geweest ben t'allen tyden)
De kleynheyd van haer recht, waer door sy d'Opper-Heer
Tot toornigheyd verweckt, en meerderd my myn eer.
Wat gruwel is het oock voor God en voor de Menschen
Dat haer de wrake dus doet na myn leven wenschen,
En dats haer eenigh kind, dat sy van my ghenoot
Op koestert, om daer door te vorderen myn dood,

Heeft sy noch niet aen so veel Ridderen ervaren
 Dat my den Hemel wil voor haer gheweld bewaren?
 Om dat sy u noch zend, o Ridderlijcke Maeghd!
 Wiens lof het snel gherucht door al deWereld draeghd,
 Die door u groote kracht, en u behendigheden
 't Zy Reusen, Ridders, Monsters, wat ghy hebt bestreden
 Hebt loflijck omghebracht, en soo een stalen roem
 Verwurven hebt, dien ick gantsch onvergancklijck noem.
 V heeft sy noch met list, stantvastigh doen beloven,
 Dat ghy my van myn hoofd soud trachten te beroven:
 Maer ick verhope dat de Heer my voor dien val,
 Ghelijck hy heeft gedaen oock voort beschermen sal.
 Nu wat u beed belangt, die sal ick u vergunnen,
 Het zy oock wat het zy dat ghy soud wenschen kunnen.

DARAYD.

Beroemde *Florisel* ick danck u heusheyd seer,
 Vermidts ghy my bewijst dees onverdiende eer.
 En wat mijn bede zy, sal ick u openbaren,
 Ghy sult op morghen vroegh met my na *Guinday* varen,
 Op dat de strijd, dien wy beyd hebben inden sin
 Gheschiede voort ghesicht van *Guindays* Koningin.
 En tot versekeringh, dat u niet sal misschieten,
 En ick verradery en alle list wil vlieden,
 Soo laet ick u mijn Eed, en Suster beyd te pand,
 Die soo langh sal alhier verblijven in u Land,
 Tot datmen seker weet, wat end van uwe saken,
 De hoogste Goden door haer wille willen maken.

FLORI.

Wel ick sal houden 't gheen ick u heb toe-gheseyd,
 Dies ben ick tot de reys soo wel als ghy bereyd,
 Soo veer mijn Vader my de reyse toe wil laten.

KEYSER.

V woord is al ghegaen het aersten kan niet baten,
 Dies staen ick gantsch bedruckt u dese reyse toe;
 Maer Iuffrouw, weet dat ick 't om uwent wille doel,
 Vertrouwende dat ghy gheen valscheyd staet ter handen.

DARAID.

Eer woud ick dat my 't vyer der Hemelen verbranden,
 Eer ick met sulcken vleck mijn naem besmetten wou,
 En sulcken braven Prins met list verraden sou.

KEYSER.

Wel dan, op dat bespreck mooght ghy my henen varen,
 Den Hemel wil u doch voor ongheluck bewaren.

Tusschen-spel.

Ian Soetekau, Neel Snaversnel. Tryn Appelmongts.

Ian

WEL wat dunckt jou Moertie, heb ick dat niet op sen ellifen dartighst eklaerd?
 Ick ging uyt vrijen, ick krulde mijn kneveltjes, ic streeck mijn baerd,
 En ick deed mijn woord met sucken sonderlingen freyigheyd,
 Dat de Meyd stong en lilde, soo fereerden heur de weyigheyd,
 Sy sprack ierst spytigh, maer doen sy sagh dat ick so iong en so schoon was
 Doe klom al heur bloed in heur hoofd dat in heur kleyne toon was,
 Ben jy 't, Ian Soetekau? seyse, hoe komje hier? en dat met sucken gegluyr,
 Moertje hadjet esien, se glom van minne as ien kat van hels vuyr.

Neel.

Maer kakelde jy al lustigh, doen jy heur in die complexy had?

Ian.

Ia, had ick so dikwils ien ey eleyd, ick was de beste leg hen inde stad
 Sy kost me niet ontwijnen, wist sy ien gaetje, ick wist daer strax ien spijckertje toe,
 Alle ding is nu fijn fluweel, ick ga so glad jy weet niet hoe,
 Ommers 't is so veer ekomen, datse my hier tavond heeft bescheijen
 Maer segt my hoe ick vrije sel, ick moet hier toch ien weynig beijen.

Neel.

Iy moet liegen as ien Quacksalver, of jy keunt niet bedijen,
 Want daer is gien leugenachtiger nering in de werld as het vrijen,
 Na dattet water wast of daeld, daer na opent iou sluysen.

Ian.

Y gut moer, jy hebt drollige invallen, jy slacht de ouwe kackhuysen
 Maer sou sy heur an mijn pockdalen niet stoten, jy weet dat het sucken netten Dier is.

Neel.

O neen, as de Koe tochtigh is, sietse niet om van wat hayr dat de Stier is.
 Nou Ian ruym in 't wambes, hoe loop iy dus of en an?
 Luystert na mijn woorden, soo moyties as ien man,
 Iy moet de Meyd veul te veuren kallen van iou winst, die jy hebt ewonnen,
 En datie nou ien groot miester bent, al hebiet met ien kleyntien begonnen,
 Wangt alle Vrijers zijn rijck, en alle gevangens arm,
 En geeft het ienige gelegentheyd, dat jyse krijghd inde arm,
 Schreeumd voor al niet, wangt daer komt niet goeds van langh te wachten.

Ian

O ho! ick heb goedien an mijn lijf 't is lichter as ien pluym, 't kan rijsen van ghedachten,
 Sie ick aers ien open Meulen, ick wed ick so lang niet wacht
 As de knecht die de meyd inde kelder had, en dat na de midder-nacht
 En om sijn eerbaerheyd quansuys, doen sy hem de trou al had toe-eslagen.
 Liët hy het daer by steken, en dorst de rest niet wagen.

O slocker, docht de Meyd, weetje niet datmen 'tyser smeen moet wijl het hiet is,
 'tSel van syn leven niet schien, nu 't van avond niet eschied is,
 Gelyck het oock beurde, want de Meyd kreegh daer na Belyberou
 En nou wil hyse met geweld hebben, ia hy pleyt om heur trou,
 Maer ick segh iou dat Moertjen, ier ick ien Vrijster woud halen met de pleyt-sack,
 Ick wod liever datter, ick weet niet wat, inde besuckte meyd stack.

Neel.

Wel kijnd neemt daer ien exempel an, en toond jou wat blyer,
 Wangt ien bleu Vrijer, word sijn leven gien bedyer.
 Nu my dunckt dat ick daer al gerucht hoor, de meyd is op hangden,
 Genacht Vaer, maeckter wat van.

Ian.

Y gut hoe wateren mijn tangden,
 Maer wat ist ien vreughd kijere, asmen so geluckigh Vryd,
 't Is rechte voort aers noch aers of mijn ziel op ien kruywagen ryd.
 Dat loof ick wel volckje, sucken treuseltje! sucken moyen Meyd!
 Sucken soeten sack! sucken Heuning-bietje! sucken vriendelickheyd
 Datter de groote Keyser van Aethiopian, Asien en Afrijcken
 Maer iens tyng van had, hy quam in Hollangd om heur te bekijcken
 S 'is te kraftige net, saegh jy wel hoe giestig dat heur de kap zat?
 Ick seg iou dat, het is het moyste Meysje dat sen leven opt pap at,
 Sy is te biestige sinlijck, heur nette zuyverheyd verquicken ien,
 Sy gaet sinlijck Neeltje veer te boven, en die schuerde heur gat noch met bickstien,
 Iae wat mier is, as sy iens pist, (wie hoorden oyt van sucke nette Vrouwen?)
 So leyd sy ien beusem tusschen haer bienen, om dat haer kousjes niet
 Y gut ick wod ick ien conterfeytsel van heur had, ich soud dragen op mijn borst
 In stee van ien Medaly, 'tsou sucken verquicking wesen voor mijn worst.
 Holla, daer komt sy aen, ick moet hier ieu beetje gaen staen in 't duysteren.
 Om ien reys nae de woorden die sy in heur ienigheyd spreeckt te luysteren.

Tryn.

De tyd is al verschenen dat ick Ian Soetekau hier heb bescheijen
 Waer mach den dreutelaer blyven (deync ick) waer na mach hy beijen
 Het moeyd my al ien beetjen, dat ick hem gister avond so heb deur ehaeld,
 Ick hebber te nacht niet om kunnen slapen soo hettet my inde kop om emaelde,
 Wangt het is ien moy Iongman, 't is ien Vrijer as ien kruyd,
 Ick seg jou dat, komt hy weer, hy is de Bruygom, en icke de Bruyd
 Mijn Peetjen, Lijsbit Ians, is nou al ien Vryster van sestigh iaer,
 Maer sy seyde, dat ick jou veur edaen heb kijnd, doet my dat jou leven niet naer.
 Immen jonge jeugd, doen ick noch fris en schoon was,
 Wierdet my van ien Vrijer iens evvraegd, die braef van persoon was

Maer ick seyde, ic wil niet hylicken, vaer ,dat heb ick vast veur enomen
 Patieny, seyde hy, en hy ging deur; ich docht hy sel wel weer komen,
 Maer ick heb vast ewacht tot het eynde van mijn dagen,
 En daer is na die tijd moer noch mensch na my komen vraghen,
 Dan nou geef icket op, hoe wel icket wel anders wensch,
 Wangt onger ien ouwe Meyds pels kom gord noch goed mensch,
 Daerom rae ick alle Vrijsters as het yet by de wegh mach gaen,
 Word het heur van ien vrijer evraegt, datse hum niet lichtlijck ofslaen
 Wel docht ick, hy spiegeld hem sachtlijck die hem spiegeld an ien aer
 Daerom komt Ian Soetekau weer, ick seg jou dat het hylic is klaer
 Ick sel hem niet laten lopen, ick sel mijn peetjes woorden betrachten

Ian

Dat troost al, ygut hoe weyffelen de meysjes met heur gedachten,
 Nu, ick mach iens by haer gaen treden, en sien iens hoe ick met heur vaer:
 Wel lievertje, soetertje, troostertje, hartje, heb ick jou daer?

Tryn.

Wel vrijertje, strijertje, vlejertje, smekertje, stekertje, waer komje van daen?
 Ick sou haest weer na bed ekuijerd hebben, om dat ick sagh datje hier niet stongd.

Ian

O neen mijn hongderd duysend suyckertjes, ick pas op iou as ien schiethongd
 Ick heb de uren, de half uren, de kartieren eteld, aers noch aers as ien schildwacht,
 Cupido zit my in 't lijf, Heer hy hetter sucken spul, jy soud het niet vertrouwen,
 Ick loof warentigh aers niet of hy het te nacht dans-school in myn buyck ehouwen,
 Sucken kitteling, sucken prickeling, sucken swaping, sucken draping heb ick daer omtrent
 evoeld,
 't Was of ick in de liefde swom, al myn goedje worden overend espoeld

Tryn.

Ia wel, ja wel, wordje niet uyt jou sinnen!
 Ygut knecht wat blaesje al roock uyt, brand jy oock van binnen?

Ian

Nou dat over eslagen, mijn beckje, jy weet wel waerom dat ickje vry,
 En hoe krafftig lief dat ick iou heb, waerom laetje mijn noch langer inde ly
 Ick dienje, ick mienje, ick kusje, ick stroockje, ick spreekje,
 Ick streelje, ick vlayje, ick lockje, ick lonckje, ick smeeckje,
 Ick volghje, ick bidje, ick eerje, ick vierje, ick achtje,
 En waerom laetje my dan noch dus loopen, mijn Engeltje waer na wachtje
 Spreeckt doch ien troostlijck woordje, en segh ien reys om de nuwigheyd ja,
 't Sal aers noch aers wesen, of ick met koussen en schoenen in den Hemel ga,
 Ick sal jou soo gediensstigh wesen, jy sult by my hebben sucke leckre daeghjes,
 Iy selt niet begeeren, of jy sult het daedlijck hebben, al waer jy noch soo graeghjes,
 's Nachts sel ick droomen wat iou daeghs soet sel maken:
 O Trijntjen jy sult dan in ien nieuwen Hemel raken.

Tryn.

Ia Ian die woorden zijn goet, maer d' Eenden legge de Eyeren

Ian.

O malle geckje, hoe meugh jy my dus an 'thoofte legghen beijeren,
Ich sweerd iou by mijn Ian-oom, dat is ommers veul eseyd.

Tryn.

Ia wel, seker jy keund iou woorden doen met een Quack-salvers wel-sprekendheyd,
En iou oogjes drijven iou soo soeties in iou hooftie,
Hoe soument iou weygeren konen? siet daer mallert ick belooffie.

Ian

Wat mijn soete struysmongt? wat mijn eygen Abastertie beeltie.

Tryn.

Maer jy moster gien woorden van maecken, sweerd my dat by iou keeltje.

Ian

Sie daer, by mijn keel, duymtien op, so waer as ick leef.

Tryn.

Maer dat ick niemand as iou trouwen sel so lang as ick leef.

Ian

Dat' s ien woortien uyt de heuing-tong, daer smaect ien soen op

Tryn.

Wel hoe ist hier Mieuwes mal-mongd, komt iou het groen op,
Nou Murwert, nou, hoe hebie dusken mallen ghelaet?

Ian

Ick weet van vreughde nau waer ick ben, 't is of mijn ziel om ien luchjen gaet.

Tryn.

Nou, nou Ian Soetekau, 't word laet, 't is tijd dat ick keuyer.
Ick moet het moyties overleggen, en sien hoe icket met mijn moertje meuyer.

Ian

Neen kijnd, ick sel iou thuyt brenghen, wy kennen so niet scheyen

Tryn.

Ick sel ierst sien of mijn Moertjen slaept, jy moet so lang een beetjen beyen,
En so haest as iy mijn bremmen hoord, komt dan vry binnen.

Ian.

Wel mijn hartje, wel min beekie.

Tryn.

Dats iou veur om tijd te winnen.

Ian.

Ygut kijeren hier willet op ien schaeps-scheeren gaen, al houd sy heur wat mal,
Ick wed sy beget kryten sal as ien dief in ien paerde stal,
Ick selder wel op loeren, en krijgh ickse beget inde kamer,

O ackermenten hoe wil icker op kloppen met mijn veur-hamer!
Ho, ho, sy brend al, ick magh my op de bien maken,
Kijeren ick bebingh datie swygen sult, so veer jy wat hoord kraken.

V. Handelinghe, III. Wtkomst.

DIANA, LARDENIE.

DIAN.

HElaes Lardenie! waer magh Darayde toeven.

LARD.

Me Vrou, ey wilt u doch soo bijster niet bedroeven,
Ick droomde dat *Darayde* 'thuys quam dese nacht,
En dat hy *Florisel* ghevangen met hem bracht,
En of hy al wat toeft het weer is niet gheduerigh,
De Winden en de Zee zijn wonder wispeltuerigh,

Die houden hem van hier, dat kond ghy dencken licht,
Want sonder dat hy waer al langh voor u ghesicht.

DIAEN

Lardenie ick tel, en ick her-tel de daghen
Van sijn af-wesen met een onuytspreeck'lijck klaghen.
Ick karm vast dagh en nacht, en roep Neptunum aen,
Op dat hy veyligh hem laet op sijn rugghe gaen,
Hoe menighmael heb ick gheklommen op den toren,
En na die geen ghesien, dien ick acht voor verloren:
Maer huyden docht my doen ick op den Toren lagh,
Dat ick een heerlijk Schip van verre konnen sagh,
De Zeylen swollen op, de kroese witte baren
Bespronghen 't weeligh schip, of sy uytinnigh waren,
Ick hippelden van vreughd, en docht in mijnen sin
Daer is mijn Engel, ach! daer is *Darayde* in.

LARDE

Me-Vrouw vervrolijckt u, want het kan licht'lijck komen,
Dat het noch heden sal gheschieden na mijn dromen,
Het leyd my op het hart dat hy niet veer van hier
Kan wesen, ja my dunckt ick sie hem selven schier.
Dus steld u hart gherust, en staect u droevigh trueren,
Want sijn af-wesen sal ver-seeker niet langh dueren.

DIAN.

O Hemel! mocht dat schien, soo waer mijn siel gerust,
Want hy is de Fonteyn, de borne van mijn lust,
Kom, gaen wy in ons Hof, daer ick in mijn ghedachten,
Sijn blijde komste met lanckmoedigheyd verwachten.

Vijfde Handeling. Vierde Uytkomst.

DARAYDE. LARDENIE.

DARAY

LOf sy de groote Go'on, dat wy hier zijn ghestrand
Dus gantsch voor-spoedigh in *Sidonia* haer land,
Maer *Florisel* ick sal soo wijslyck voor u sien,
Dat u van niemand sal het minste leed gheschien.

FLOR.

Op u ist dat ick oock (o *Phoenix* alder Vrouwen)
Mijn hooghste hope zet, en uysterste vertrouwen.

DARAID.

Heer Ridder 't sal voor eerst op 't hooghste noodigh zijn
Dat wy ons houden in een onbekenden schijn,
Op dat ons niemand kend, voor dat de tijd sal maken,
Met wille vande Go'on, een uytkomst onser saken.

FLORI.

Doet soo alst u ghelieft, het is my wel te wil.

DARAID.

Komt laet ons gaen na 't Hof, en houden ons gansch stil.

V. Handelinghe. V. Uytkomst.

FLORISEL leght op een Koets te slapen.

DARAI.

NV leyden Held en slaept, o Heere der Heyr-scharen!
Wilt hem van alle quaet ghenadighlijck bewaren,
En stuert alsoo het hart van onse Koningin,
Dat sy haer oude wraeck, vergeet door d'oude min,
Nu dan ick mach gaen treen in haer verweende Zalen,
En haer om *Florisel* te sien hier buyten halen.

Darayde met Sidonia en Lardenie uyt.

DARAI.

Hier heb ick d' eerste beed volkomentlijck volbracht,
En *Florisel* sijn Hooft in u gheweld ghebracht,
Soo dat hem rechtevoort de alderswackste Vrouwe
Seer lichtelijck het hoofd van 't lichaem af kan houwen.
Nu most ghy oock mijn beed volvoeren, o mijn Vrouw,
Soo veer ghy woud dat ick mijn Eed betrachten souw,
Dat is, dat ghy dit swaerd sult nemen uyt mijn handen,
(Hoewel het my voorwaer is geen gheringhe schande)
En 't alderschoonste hoofd dat oyt Natura gaf,
Sult met u eygen hand van 't Lichaem houwen af.
Dan sal ick u terstont oock van u Hoofd berooven,
Volvoerende het geen ghy my u deed belooven;
Maer soo ghy dat gheraeckt te weygheren aen mijn,
Wil ick van mijn beloft oock strax ontslagen zijn.

SIDON.

Helaes! wat sal ick doen? hoe worsteld d'oude minne
Nu met de wreede wraeck in mijn verwarde sinnen!
Nochtans nu moetet zijn. Kom, geeft my tfelle swaerd.

Sy dreyght te slaen, maer kan niet.

O weeckhartighe Vrouw, waer voor zijt ghy vervaard?
O liefde! hoogheyd! eer! wat middel sal ick vinden,
Om u nu met de wraeck, als vrienden te verbinden?
O wreede *Florisel!* hoe pynighd uwe min,
Verselschapt met de wraeck, een Ionghe Koningin!
Ick had van harten graegh dijn leven dijn benomen,
Maer door de liefde kan ick tot de wraeck niet komen.
O dubb'le mart'lery! o onendeloose pijn,
Hoe mooght ghy in een Vrouw soo langh begraven zijn!

O *Florisel*, hoe soet leght ghy en rust u leden!
 En denckt in 't minste niet op dese bitterheden,
 Helaes *Darayde!* ach! waer toe hebt ghy 't ghebracht!
 Het langh ghewenste hoofd heb ick nu in mijn macht,
 Dus hebt ghy u beloft volvoerd in alder eeren,
 Ach! kond ick wederom volvoeren u begheeren!
 Maer 't is niet moghelijck, want al mijn kracht beswijckt,
 En alle wreedheyd uyt mijn flaeuwe boesem wijckt,
 Nu ick het soet ghesicht van *Floriselles* wesen
 Aenschouwe dat my brengh in honderd duysend vresen.
 Wel dan ghy soete wraeck, die my nu brenghd in nood,
 Ghy sult een oorsaeck weer zijn van mijn wisse dood,
 De dood, de soete dood, is my op 't hoogst van noden:
 Mijn Ziel beveel ick dan d'onsterffelijcke Goden,
 Mijn doode rif het graf, en de beschermingh van
 Mijn dochter gheef ick u, als die 't volvoeren kan,
 En *Florisel* de sorgh van haer aen een te houwen,
 Die haer na mijne dood met groote pracht magh trouwen:
 Het welck ick na zijn dood te doen wel had begheerd,
 En nu ist vande Go'on gantsch anders omghekeerd.
 Wel dan gheluckigh swaerd, die al mijn druck sult enden,
 Wilt u van *Florisel* in mijnen boesem wenden.

DARAID.

Hoe nu mijn Koningin,
 Wat hebt ghy in de sin?

LARDE

Ach wilt u gramschap doch niet al te veel toe geven.

SIDON

Ick kan niet, noch begheer, noch wil niet langher leven.

DARAI.

Wat wilt ghy van u selfs dan selven zijn de Beul?

SIDON

Ia, als ick sterven kan, het doet ghelijcke veul:
 Ontneemt my 't swaerd doch niet, of ick sal u vervloecken.

DARAY.

Ghy moet u eyghen dood, o Koningin niet soecken.

FLORI.

O ramp! wat sien ick hier, hier speeld men om mijn hoofd,
 En dat belet *Darayd'* om dat sy 't heeft beloofd.
 Ha schoone Koningin! springh-ader van mijn klachten,
 Mijn leven of myn dood is nu in uwe machten.
Darayde let het niet, gheeft haer het felle swaerd,
 Dat tot mijn onder-gangh den Hemel heeft bewaerd,
 Hoe kan ick doch mijn dood (dewijl ick eens moet sterven)
 Van aenghenamer hand als van de u verwerven?
 Wtmuntende Princes, volvoerd nu eens de wraeck
 Daer ghy na hebt ghetracht, de langh-ghewenste saeck.
 Hier leyd u *Florisel* op sijne knien gheboghen,
 Hier leyd u grootste vriend, en vyand voor u ooghen,

Hier leyd de GriexschePrins, beneemt hem nu het hoofd:
Daer al de wijde Wer'ld dus langh heeft om-ghesloofd.

Of soo u schoonheyds glans en u goed-aerdigheden
 V wraeck betomen niet de breydel vande reden.
 Soo bid ick u Princes, ootmoedigh om ghenaed,
 En dat ghy my doch wilt vergheven mijn misdaed,
 Ick heb u veel misdaen, dat sal ick lyden moeten,
 Het welck ick met mijn dood bereyd ben weer te boeten.
 Wat wilt ghy van mijn meer? want watter is gheschied
 Kan ick niet weer ontdoen, noch al de Wereld niet.
 O overbrave Vrouw, laet doch de bracke tranen,
 Die ick hier stort, u tot barmhertigheyd vermanen.
 Siet doch mijn lyden aen, en helpt mijn uyt de nood,
 Ach gund my een van tweeën, het leven of de dood.
 Brenghd mijn stracx om den hals, of wilt het my vergheven,
 En laet mijn nu voortaan in vred' en ruste leven.
 Komt (segh ick) daer is 't swaerd, kom neemt het weder op,
 En druckt het met u hand dwers door u dienaers krop,
 Nu tast het vrijelijck aen, ick sal my daer na voeghen,
 Op dat ghy doch u wraeck ten vollen mooght gvernoeghen,
 Of soo ghy selver niet die wreedheyd aen kont sien,
 Soo knijpt u ooghen toe, en laet het dan gheschien.
 Wat toeft ghy Koningin? waer heen wilt ghy u wenden?
 Kom, helpt my uyt de rouw, of wilt myn leven enden:
 Want dat ick langher sou dus leven in de pijn,
 Dat kan, o Koningin, dat kan niet mog'lijck zijn.

DARAI.

Ick bid u Koningin, laet mijn de gonst ontfanghen,
 Vergheeft de misdaed, dien hy heeft aen u beganghen,
 Dewijl hy schuld bekend, Me-Vrouw wat wilt ghy meer?

LARDEN

O soete Koningin, ick bid u alsoo seer,
 Wat isser met de wraeck of wreedheyd doch te winnen?
 Ich bid u laet het na, en steld het uyt u sinnen.

DARAY.

Om u *Daraydes* wil, u doch beweghen laet,
 En wijl hy het versoect, soo gund hem doch ghenaed.

FLORIS

O schoone wilt ghy my die groote gonst verlienen,
 Ick sal uyt grond mijns harts u al mijn leven dienen.

SIDON.

O Go'on waer sal ick heen? ist niet een vreemde saeck?
 De liefde die verwind de wreedheyd van de wraeck,
 O *Forisel!* het schijnd dat u de Goden draghen
 De grootste gunste toe in alle u aenslaghen,
 Die maken mijn ghemoed, dat wreed was, tam en soet,
 Soo dat ick u misdaed door dwangh vergheven moet.
 Dus ryst nu vander aerd, want alle u misdaden
 Zijn u vergheven uyt een gonestighe ghenade,
Lardenie gaet heen, en seght mijn Dochter an,
 Dat sy magh komen sien haerVader, en mijn Man.

FLORI.

O alder Werelds Roem, Fonteyne van mijn rusten,
 Nu is mijn hart verheughd met honderd duysend lusten.
 Al leefd ick duysend jaer, de tijd die sou voor mijn
 Te kort zijn om aen u danckbaer ghenoegh te zijn.
 Dat *Tantalus* verlost wierd uyt syn Martlarijen,
 Hy sou hem in syn luck niet meer als ick verblijen.
 O spyse van myn Ziel! uytmuntende cieraet,
 My dunckt dat door die vreughd mijn Ziel ten Hemel gaet.

Diana uyt.

SIDON.

Daer komt u Dochter aen. Siet kind het eerst u leven
 V Vader, dien ick heb syn misdaed gantsch vergeven.

DIAN.

O Vader wellekome, ick ben van harten bly,
 Dat ghy noch levendigh hier eenmael komt by my.

FLOR.

O soete Dochterken volmaeck in alle deelen,
 't Schijnd de ghelucken meer en meer in mijn verveelen:
 V Moeder is versoend, wiens vriendschap ende gonst
 Ick niet te krygen wist met al des Werelds konst.
 En ick sie u mijn lief, myn dochter voor mijn ooghen,
 De schoonste die oyt Vrouw op aerd sou baren moghen.

DARAID.

De Hemel zy ghelooft dat alles is verkeert
 Tot sulcken goeden end, als ick wel had begheert.
 Nu dan *Sidonia*, beroemde Koninginne,
 Ick denck wel dat u noch niet heel is uyt de sinne,
 Dat ghy die ghene hebt u Dochter toe beloofd,
 Die u van *Florisel* sou brenghen hier het Hoofd;
 Nu dan *Sidonia*, ick sou ghewis vertrouwen,
 Dat ghy voor alle dingh u woord sult willen houwen,
 Ick breng u nu syn Hoofd, bemerckt of ick 't niet doe,
 Dies komt my oock met recht en reen u Dochter toe:
 En op dat ghy al 'tsaem (ghelijck als uyt het dromen)
 In 't klaer en 't helder licht, volkomentlijck mooght komen,
 Soo segh ick u dan toe, siet my te deghen an,
 Hier staet in 't Vrouwen kleed een jonghen Edelman,
 Een wel-geborn Prins, *Agesilan* by namen,
 En wat mijn stam betreft, hoef ick myn niet te schamen,
Falanges is mijn Vaer, en *Alastraxere*
 De stercke Koningin, die soo veel wonders de,
 Dat is mijn eyghen Moer. En door de Schilderijen
 Van u *Diane* quam ick alder-eerst in lijn.
 Ick brande vande vlam, de vlam steegh in mijn hart,
 En koocten in mijn borst, met dulbeloose smart;
 Dies heb ick yligh met *Arlanges* mijnen Neve,

De Prins van Spaengien op de reyse myn begheven.

Wy quamen herwaerts aen in Vrouwelijck ghewaet,
 Om datmen hier in 't Slot gheen Mans personen laet:
 Hoe eerelijck heb ik hier met de min ghestreden,
 Wat heb ick al verdriet en pijn daerom gheleden,
 Ick gingh vast quynen, ja ick stierf schier daer ick gingh,
 Soo dat mijn leven aen een zijden draetjen hingh.
 Want laes, ick dorst mijn nood aen mijn Goddin niet klaghen
 Maer moest het heymelijck hier in mijn hart verdraghen.
 Bedenckt eens Koningin, als ghy dit al door-siet,
 Of ick u Dochter dan ben waerdigh, ofte niet,
 Treed eens in u ghemoed, en vraeghd aen u ghepeysen,
 Wat ick al heb ghedaen op soo verscheyden reysen
 Tot uwer beyder dienst, dienstwilligh sonder end.
Falanges vander Star mijn Vader, ick bekend,
 Is d' oorsaek wel gheweest van al u bitterheden;
 Maer ick, sijn Zoon, ben weer een oorsaek van u vrede.

SIDON.

Het schijnd voorwaer een droom, zijt ghy een Edel-man?
Falanges eyghen Zoon, den Prins *Agesilan*?
 En staet hier als een Vrouw, wat kan de min al doen!

FLORI

Agesilan zyt ghy 't? wie sou doch dat vermoen?
 V Vader waend dat ghy al langhe zijt verloren:
 O Heer! nu word mijn vreughd weer op een nieuw gheboren!
 En dat *Arlanges* hem oock by sijn Vader waeght,
 Die hem niet eens erkend, maer houd hem voor een Maeghd!

LARDEN.

O Prins *Agesilan* hoe hebt ghy ons bedroghen,
 Dat ghy ons als een Vrouw ghespeeld hebt voor de ooghen!

DIAN.

Mijn tongh beklemd van schaemd, ick smelt bekans van rouw,
 Om dat een Man by ons verkeerd heeft als een Vrouw.

DARAI.

Wtmuntende Princes laet u dat niet verdrieten,
 Want ick kon u ghesicht doch anders niet ghenieten,
 En leven sonder dat, Goddin dat kon niet zijn,
 Derhalven hiel ick mijn staegh in een Vrouwen schijn.

SIDON.

Dus in een Vrouwen schijn, wel dat komt seker aerdigh,
Agesilan ghy zijt mijn Dochters liefd wel waerdigh,
 Soo om u hooghe stam, u schoonheyd, kloeck verstand,
 Als om u daden die soo ruchtbaer sijn door 't Land.
 Dus soo mijn Dochter u ghesinnighd is te trouwen,
 (Doch met haer Vaders wil) soo mooght ghy haer behouwen.

DARAI.

Wat segt ghy schoon Princes?

DIAN.

Ick hou mijn daer in stil,

En voegh in alle dingh mijn na mijn Ouders wil.

FLORI.

So treckt dan yligh uyt u Vrouwelijke kleden,
Want dat ghy haer dus trouwd, dats teghen alle reden.

DARAID.

Dat sal ick garen doen.

FLORI.

Vermaerde Koningin

in.

Dewijl het alles dus gheluckt is na mijn sin

Wil ick in alder yl dit aen mijn Vader schrijven,
 En tot haer komste toe by u mijn Engel blijven,
 Op dat sy al te saem hier komen op de Feest
 Om met ons blijdschap te vervrolijcken haer Gheest.

SIDON.

Wat ghy doet in die saeck daer ben ick met te vreden.

FLORI.

Ick danck u seer mijn Son vol alle loflijckheden.

SIDON.

Komt laet ons binnen gaen, de maeltijd staet ghereet,
 Op datmen door de vreughd de rouwe wat vergeet.

Vertooninghen.

De Keyser &c. Florarban, Garaye, Cleophile, worden van Florisel, Sidonia, Darayde, Diane, Lardenie tot Guinday wellekom gheheten.

I.

De Griexsche Princen, door dees onverwachte vrede,
 En kennis van *Darayd* vervuld met vrolijckheden,
 Versoecken Hoffelijch te *Guinday* met haer stoet
 De Koningin, die haer weer groote eer aendoet.

Daer Agesilan met Diane troude, in 't bywesen van hun allen.

II.

Hier word *Agesilan* met d'Edele *Diane*
 Tot vreughd van yeder een met groote pracht ghetroude,
 En krijgghd alsoo den loon voor al zijn droeve tranen,
 Daer hy om haren 't wil sich vaeck had me bedoud.

Arlanges troude de Koninginne Cleophile.

III.

Hier troude *Arlanges* met de groote Koninginne
Cleofle dien hy soo langh heeft na ghegaen,
 Dies word met vreughd ghesicht de brand van sijne minne.
 O Vrijers mocht het u oock allegaer soo gaen.

I. Starter:

Gonst baerd Nijd.

EYNDE.